

GAZDASÁGI LAPOK

16. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Április 19.

VIZMENTES
PONYVÁK

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).
ELSINGER M. J. ÉS FIAI BUDAPEST, V. kerület,
Deák Ferencz-utca 3.

Gabonaszákok

VIZMENTES
SÁTRAK
KÖPENYEK
LÓTAKARÓK
VEDREK, TUMBÓK

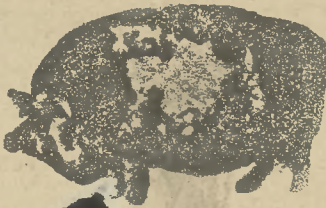
Legolesőbb
bevásárlási
forrás!

Minták és ár-
jegyzék ingyen
és bérmentve.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és leg-
pontosabban eszkö-
zöltetnek, sovány,
ugy hizott állapot-
ban **URL REZSÓ**
sertésbizományos-
nál, Budapest, VIII.,
Békecsis-utca 12.

Telefon: 97-05 interurbán. Felvilágosítás és készséggel szolgál.

Bámulatosan készülő kerítések!

Hazai gyártmány!
Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Mezőgazdák
figyelmébe!

Szőlőgazdák
figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/15

ajánlja kizárólagosan **Hungária sodronyfonatát**, mint a legol-
szabadalmazott **kerítési anyagot**, mely előnyeinél fogva felülmúl minden
eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve **rendkívüli fonat**
és **világszabadalommal védett találmány előnye: Olcsóság! Cél-
szerűség és könnyű kezelés.**

Horganyozott vassodronyból készül, (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel,
készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben,
3 méter magasságban 1,2, 1,4 mm. dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 30 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 1 1/2 méter magasságban
pedig 1, 1,2, 1,4 mm. dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1,2 1,4 1,6 1,8 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Körülbelül 1,5x3 cm. lyukbősséggel:

Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterősségben ára négyzetméterenkint 82 fillér.

Körülbelül 10x10 cm. lyukbősséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.

Sodronyerősség: 2 2,2 2,5 2,8 mm.

Ár □-méterenkint: 42 47 57 67 fillér.

Csomagolásért, átladásért és kezelési költségekért számítatik □-méterenkint 1 fillér, de
egy küldeménynél legalább 50 fillér.

A horganyozott **tűskésodrony** ára (6 cm. tűsketávolsággal) méterenkint 6 fillér,
melynek alkalmazásával a kerítés teljes egészében megmagasítható.

Számos elismeréssel áll rendelkezésre!
Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat;
csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló- és lakóházkeríté-
seket erős sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, kosarakat,
magtár-ablakrostélyokat, ökör-szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyó-
rostákat, cséplőgépekbe való gabonaszétválogató-hengereket stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket.

Vegyük meg a szabadalmazott
„Magyar-Ovár“ **Melassekeverő-
gépet**. Gyártja **Graepel Hugó**.
Gépünkkel előállított 2 wagon
takarmánynál a gép ára megtérül
teljesen. **Ára 650 korona. Leg-
olcsóbb napi árban szállítunk**
folyékony melasse, korpá, pogá-
csa és egyéb nyers terményeket.

Elkán és Fodor szabadalom-
tulajdonosok

Budapest, V., Zoltán-utca 11. sz.

Sürgönyözim: „Keverő“. — Kivánatra
prospektusokat ingyen küldünk.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakiszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolesőbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrassy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Gazdák figyelmébe!

SCHLOESING THEOPHIL világhírű franciaországi gazdasági vegyész,
a francia tudományos akadémia tagja által föltalált és a **marseillei Schloesing-gyárakban** gyártott védő- és irtószereit a **szőlőket és más növényeket pusztító élősködők ellen**, hazánkba bevezetvén, kiadtuk ismer-
tető-füzetünket és utasításainkat a kártevők elleni védekezésről. Erről szóló,
tudományos alapon készült ismertetőink:

1. Schloesing-ház és feje: Theofil Schloesing. 2. Schloesing bordói pora;
védekezés a peronospora ellen. 3. Schloesing egyszerű lecsapott kénpora; vé-
dekezés a lisztharmat ellen. 4. Schloesing vasgálicoz lecsapott kénpora a sár-
gaság és rákfenésedés ellen. 5. Schloesing lecsapott rézgálicoz kénpora a
fürtrohadás, fürtperonospora és blackrot ellen. 6. Schloesing lecsapott niko-
tinos kénpora. 7. Utasítás a burgonyabetegségek elleni védekezésre. 8. Utasi-
tás a répák élősködő elleni védekezésére. 9. Utasítás a rózsák, disz-
cserjék, virágok és konyhakerti növények élősködő betegségei és ellenségei elleni
védekezésre. 10. Utasítás a hernyók irtására. 11. Schloesing „PYRALION“-ja;
védekezés a szőlőmolyok ellen. 12. Utasítás a trágyatelepeknek, komlóskertek-
nek, a baromfiaknak és baromfiótlaknak kénporrallal kezelésére.

Ezen füzeteket fölszólításra díjmentesen és bérmentve küldik a **Schloesing Testvérek és Társai r.-t. gyáraik, Marseille** (Franciaország).
Vezérképviselőt a magyar birodalom területére: **Frankl Adolf bankháza**
Budapest, Eötvös-utca 19. sz. (Saját ház). Telefon 25-40.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

Van szerencsém tisztelt vevőim és gazdatársaim be-
ses tudomására hozni, hogy a **60 év óta fennálló**
**eredeti tisztavérű BERNI tehenészetemet békés-
megyei kamuti gazdaságomból somogy megyei**
NÉMETLADI gazdaságomba áttettem, ahol ezentul
is állandóan tisztavérű **BERNI bikák** eladásra fel vannak
állítva.

Ugyanott telivér és félvér árdenni mének és méncsikók
eladók.

Posta és távirda: **Németlad.**

Gróf Hoyos Miksa.

Pályázatokhoz csak bizonyítvány-másolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíttatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Uradalmi főtisztnek

ajánlunk egy minden irányban kitűnően képzett és a legjobb ajánlatokkal rendelkező egyén. Ajánlatok „B. 591.“ alatt.

Gazdasági tanintézetet

végzett, több évi gyakorlattal bíró gazdasági ispáni vagy nős segéd-tiszt állást keres. Jártas a szeszgyártás, dohánytermelés, mészko-homok-téglaiparban, cukorrépa-termelés, tejkezelés és az egyszerű számvitelben. Czim a kiadóhivatalban 739. szám alatt

Jó cselédeket,

szakácsnét, szobaleányt, urasági inast, kertészt, lovaszt, kocsist, stb. stb. közvetít helybéli és vidéki urasági házakhoz Várady Márton „Szabó“-féle elhelyező-intézete Budapest, Muzeum-körút 35., az udvarban.

Vidéki uraságok

figyelmébe! Hávezetőnk, gazdaságyok, nagy választékban előjegyezve és kaphatók Várady Márton elhelyező irodája által Budapest, Muzeum-körút 35. sz. az udvarban.

Egy nőtlén

23 éves, vinczellér-iskolát és a pinczemeszteri tanfolyam öt negyed éves kurzusát végzett egyén, beszél magyarul és románul s a gazdálkodáshoz is ért, azonnali belépésre vagy esetleg későbbre is állást keres. Levelek „B. 592.“ jelige alatt Budapestre, Vörösmarty uca 17.

Földmivesiskolát

végzett, 21 éves, kevés igényű, jó írásu egyén megfelelő állást keres. Czim: Kis Károly, Kemesmihályfa (Vas megye.)

Gépeszi

állást keres egy kondenzátoros gépész, tanult lakatos és vascszergályos, egyhuzamban több mint öt évig egy nagy mágnási uradalomban önállóan működött s jelenleg egy nagy grófi uradalomban van alkalmazva, az előbbi állásában kezelése alatt volt telefon, villamos csengő és vízvezeték-berendezés; mezőgazdasági szeszgyár, cséplő-, vető-, fűkaszáló- és aratógépeket, tűzszerényeket javít és kicseréli, valamint egyszerű lokomobilokat magánjárokra és gézekre átalakít, épület- és műlakatosmunkát tökéletesen, valamint a bádógosmunkát is érti, egy tanonca is van, kit már két éve tanít, azt is magával viszi, 31 éves, nős csak tisztességes állástadóktól kéri a szíves megkeresést a fizetés megjelölésével. Czim: Pintér gépész Parnó, Zemplénmegye.

Földmivesiskolát

végzett és gyakorlati vizsgát tett 33 éves gazdasági 2 főúri birtokon szerzett 12 évi gyakorlattal bármikor belépéssel állást keres. Megkeresések „Egyházasmagyarai“ czimen Alsópest, Barsmegye kéretnék.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások

következők vannak közölve teljes czimkkel: Főtiszt, 2 gazdasági, 4 segéd-tiszt, 2 magtárosi, 2 haltnoki, több tehenészeti, 2 irtónoki. Föltételek olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Száma 50 fillér. Budapest, Nap-utca 13.

Jó házból

származó fiatal ember mint voltantair foglalkozást nyerhet egy kitűnően vezetett keresztény birtokosnál. Ajánlkozok „Sz. 592.“ jegy alatt.

Herczeg Esterházy

kapuvári jószágának bernöksége azonnali vagy mielőbbi belépésre egy gazdasági ellenőrt keres. Pályázóktól megkivántatik egészség, edzettség, magyar és német nyelv írása, jó eredményű felsőbb gazdasági képesítés, tanulmányaik bevégezése után legalább három évi alkalmazás, gazd. számvetési gyakorlat, jó referenciák. Személyes megjelenés csakis okmányaik beküldése után meghívásra keretlik. Fizetés közös megállapodás szerint. Sajátkezűleg irt kérényeket fenti czimre Kapuvárra, Sopronmegye küldendő.

Gazdasági akadémiát

esetleg tanintézetet végzett, nőtlen gazdasági, több évi gyakorlattal, mint első segéd-tiszt, illetve ispán, július 1 én történő belépésre alkalmazást nyer nagyobb uradalomban, ahol próbaszolgálat után előléptetésre számíthat. — Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok, melyekben kor, vallás és fizetési igények megjelölendők. „Gazdatiszt 2247“ jelige alatt Jaulusz és Társához Budapest, Dorottya-utca 9. alá küldendő.

Azonnali belépésre

kerestetik fiatal, gazdasági tanintézetet vagy gazdasági iskolát végzett, több évi gyakorlattal bíró segéd-tiszt, akinek a magtárkezelésben és belső majori teendőkben kellő jártassága van. Fizetés évi 1200 kor., lakás, fűtés és világítás. Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatok „B. 592.“ jelige alatt Jaulusz és Társához Budapest, Dorottya-utca 9. alá küldendő.

Pályázat

gazdasági irtónki állásokra. Pályázat hirdettetik a pannonhalmi Szt.-Benedekrend gazdaságainál három irtónki állásra. Pályázhatnak gazd. akadémiát vagy tanintézetet végzett egyének. Az évi járandóság lakáson és teljes ellátáson kívül 400 korona, szolgálati két év után 600 korona; továbbí ki fogástalan szolgálat esetén pedig az érdemességhez képest fokozatos előléptetés kezelő-tiszt állásokra, nyugdíj-jogosultsággal. A pályázni szándékozők kereszlevéllel, képesítő okmányokkal és szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt sajátkezűleg irt és Nagyméltóságu Dr. Fehér Ipoly pannonhalmi főapát urhoz czimzett folyamodványukat f. évi április hó 29-éig alulírottához terjesszék be Pannonhalmára, annak fölemelésével, hogy kinevezetésük esetén mikor foglalhatják el bizonyan állásukat. A szolgálatra irányadó az 1900. évi XXVII. t. cz. azzal, hogy a felmondási határidő mindkét részről egy negyedév.

Pannonhalmán, 1908. április 11.
VOJNITS DÖME,
központi főjászkormányzó.

Erdélyrészi

elsőrendű gazdaságba: szőlőszetben és összes gazdasági ágakban jártas, szakképzett gazdasági mielőbbi belépéssel állást nyér. Csak kitűnő bizonyítványok és igazolványok másolatai — melyek vissza nem küldetnek — igény-megjelöléssel nagys. Vincents Miksa ur czimére, posta Tövis, küldendő.

Szepességi

kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legegészségesebb italoknak, kitűnő szer gyomorhaj ellen, hatatos étvágyerjesztő és gyomor-erősítő, a vesék működésére szerfelett kedvező hatású. Nemcsak Magyarországon de más európai államokban és Amerikában is a legjobb hírnévnek örvend. Posta-korsója bérmentve, utánvét mellett 9 kor. 50 fillér.

Ganovszky Gusztáv

fenyőborovicska-gőzözdé társaság
Szepesszombath (Szepe m.)

FIGYELEM! FIGYELEM!

Keltőtojások!

Szállítok 200 darabból álló óriás pekingkacsa tenyészállományból keltőtojásokat. A tenyészállatok 4–5 kilogramm súlyúak és ideális tartásuak. Szállításra kerülnek törmentesen csomagolva, csak 1 napos tojások. Termékenysége 90%-ig jótállás. Állataim folyton vízben élnek. Érdeklődőknek szívesen bemutatom tenyészállataimat. — 12 drb tojás 6 kor. Utánvét mellett bérmentve. Kiszolgálás pontos és jó.

WACHE ALAJOS

pekingkacsa-tenyészdejé
GYŐR, FÜRDŐHÁZ.

Lovak keheessége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése)

biztos eredménnyel gyógyítható.

Számtalan elismerés bizonyítja. Felvilágosítást díjmentesen küld Ripp Arvin, Drezda-A. 786.

Számfeletti tenyésztyukok

Sárga és fehér Orpingtonok és fekete Langshanok 15–30 korona árban eladók özv. Baky Bélánénál, Súrdu, u. p. Zákány (Somogy megye).

Klett-Braun-féle szérumok

sértésorbánc, a borjúk fertőző tüdőlobja, tyukkolera, sértésvész és sértés-pestis ellen!

Előállítja ezeket J. Hauf & Co. G. m. b. H. Feuerbach, Stuttgart mellett. — Kaphatók kizárólag a

„LABORATORIUM védőoltóanyagok termelésére részv.-társ.“-nál
Budapesten, VI., Felsőerdősor 10. szám.

Nincsenek többé állatjárványok és állatvesztések. Tiszta, világos lakások és istállók. Semmi nyugtalanítása többé a marháknak.

Ezen és egyéb előnyöket eléri Ön kevés fáradsággal, ha Ön a meszeléshez, fertőtlenítéshez, kátrányozáshoz, karbolineumozáshoz stb. STEPHAN

„FIX“

készüléket igénybe veszi. Ezen gép ára gyorsan megtérül bizonyíthatólag, mert 90%-át megtakarítja a munkabérnek és anyagok stb., összehasonlítva a kézi meszelő munkaköltségével. Kitűnő referenciák a föld minden részéről. A legnagyobb kitüntetések. Kérjen 246. sz. a. árjegyzéket.

Rudolf Krása, Wien, VII., Kirchengasse 37.

Yorkshire - tenyészállatok eredeti, Angliából importált leg-nagyobb fehér faj egyenes ivadékjai minden nem és kor élősulyra mérsékelt áron eladó. Választási malacok darabonként 21–26 koronáig. Megrendelések Frey Károly hercegi uradalmi intézőhöz, Pusztavacs, Pest m.

Országosan törzkönyvezett

nagy, fehér, nemesített YORKSHIRE-tenyészeten az idei budapesti tenyész-állatvásáron a legelső díjjal tüntette tett ki. A Yorkshire-faj tenyészés-iránt való érdeklődésre bízatólag hat az ország különböző vidékein, mas és más taláon tett kísérletek sikere, mely egyrészt a Yorkshire acclimatizáló társaság tulajdonítható. Az eddigi, nagy számu megrendelések arra készíteltek, hogy kerjem a t. gazdaközönséget megrendelések módjében való megtételére, hogy így a tömeges elő-jegyzések dacára időm és módom jusson az igények kielégítésére. Idősebb első endű tenyészőknök és kocák: a elő-jegyzéseket már most előgadó. Választási malacokat 10–40 koronáért adok el.

Blasesok Gyula

Kajdaes (Tolnamegye).

Keltetőgépek díjtalanul próbára. **Keltetőgépek** a legjobbak és legolcsóbbak. **Keltetőgépek** sok száz kitűnő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországából, melyek bárkinek díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek** tyúk-, liba-, fogoly-, füzün- és kacsa-tojásokhoz.

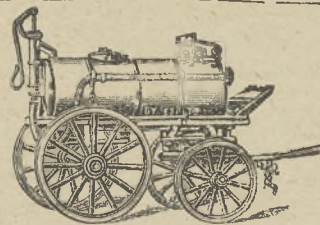
Keltetőgépek részletfizetésre Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriába és Magyarországra. — Egyedül készítője: **Reisberg, Reisenberg** bei Wien, Oesterreich. Ezen szakmában a leggyar.

Pannonia szálloda

a 40-és szobáronak jelenleg legkényelmesebben berendezett szállóháza, legkényelmesebb étkező termel.

BUDAPEST,

VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Trágyahordók, trágyaszivattyúk, trágyacsapok, poczegődortisztító-készülékek kaphatók Győző Béla és Társa

Budapest,

V., Bátor Atzél-utca 3. sz. A Vigszínház tőszomszédságában.

TÖKMAG.

Sok éven át általam nagy sikerrel nemesített szürke Indiai Mammuth és vörös Chinali keresztezéséből származó vetőmag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és bőtermő. Kilója 3 K. Tarnai Bertalan földb. Apostag, Pestmegye. Megrendelésnél kérem a hirdetésre hivatkozni.

PIEDLER JÁNOS LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépett lenszalmáttetszés szerinti mennyiségben és old eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvvelben perfekt, független, idősebb, gazdasági ismeretekkel bíró könyvelő elvállalja gazdasági uradalmak könyvelésének berendezését, vezetését és mérlegszerű lezárását, mindenütt az adott viszonyokhoz és kívánalmakhoz legegyszerűbben alkalmazva. Bizalmi kiküldetéseket, rovatcsoport, leltározást és a meglevő könyvek felülvizsgálását is hajlandó teljesíteni. Honorárium mérsékelt. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalához kéretnék „Könyvelés 1087“ jelige alatt.

FEHÉRLO-SZÁLLÓ étterme

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. Ritűnő magyar konyha, figyelmes kiszolgálással. Ebéd 75, vacsora 65 kr. — Szelvényfizet 10% engedménnyel. Földbirtokosok találkozó helye. Tulajd. **KOLB JÖZSEF**, Csalányi vendéglő volt főpinczére.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	Lap	283
Tárca. Az ibolya. — Krenedits Ferencz		284
A nagyváradi l. sz. székes káptalan uradalmainak vállalati alapon álló tisztái kezelése. — O. L.		234
Köszögi-féle motoros talajmivelő magánjáró gőzszántógép. — B. Kobek Kornél		285
Somogyi levél. — Horváth János		286
Olcsó öntöző berendezések		287
Kérdések és feleletek		288
Kérdések: Megengedi-e a cselédtörvény a dohányzást az istállóban és az elvitás alkalmával az izetlenkedést a gazdával. K. J. — Árókpaták kizakartásának hiánya miatt okozott kiöntés. B. D. — Serradella rozsa. B. J. — A borok derítése vizahólyaggal. J. P.		
Feleletek: Az amerikai tányéros borona. Horváth János. — Magfogs luczernáról. Legány Ödön. — Körtermelés homokos földben. P. — Galandférgek tyukokban. Kubinyi Béla.		
Hírek		289
Apró sajközlemények		291
A fák conserválása. — Buza keresztzések. — A vadrepeze, helyesebben vadmustár irtása nitrogénmészszel.		

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése április hó 1-ével lejár, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

A „Gazdasági Lapok”
kiadóhivatala.

SZEMLE.

(Sovány április. — A rozstermés sánszainak megromlása. — Darányi földmivelési miniszter jubileuma. — A szesztermelők a szeszankéten. — Halatlan szerénység! — A szerb szerződés bizonytalan sorsa a skuptinában. — A pénz mesterséges drágítása.)

1908. évi április hó 17-én.

Sehogyssem vagyunk meglegedve vetéseink fejlődésével. Hideg volt április közepég. Április első hetében országos havazások voltak, minek következtében nagy hidegek uralkodtak. Április közepén a hó a Kárpátok

előhegyeinek déli oldaláról eltakarodott; de a csucsokon most is fehérik. Április 12-től pedig sovány északkeleti szél fúj ország-szerte, minek következtében a mi eddig is zöld volt csak sorvad. Április csinálja meg a rozsokat. No hát, megcsinálta úgy, hogy 50%-áról lemondhatunk. A búzák pedig az ország négyötöd részében rongyosak, hitványak. Április 15-ikén kissé melegebbre fordult az idő. A husvét talán verőfényes és meleg lesz — de el ne felejtjük, hogy április hóban a szeszélyek hónapjában vagyunk, a mikor az időjárás minden órában változhatik.

*

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternek az ország gazdasági testületei nagy óvációt rendeztek miniszterségének 10 évi fordulója alkalmával. El nem lehet ésszabad tagadni, hogy a miniszter 10 év alatt tömörked üdvöset alkotott. Hogy miben állnak az alkotásai, azt úgy egy lélekzetre elmondani nem lehet. Időnkint dicsértük azokat, nem fősvénykedve elismerésünkkel, a melyet semmi üdvös és jótól, a mi a közügyben történik, meg nem tagadunk. Most, hogy működésének 10 évi ciklusát méltányolják országszerte, mi is készséggel csatlakozunk azokhoz, kik egy önzetlen és fáradtságot nem ismerő lelkiismeretes munkát szívvvel lélekkel glorifikálnak. Mégis, midőn lobogónkat mély tisztelettel meghajtjuk a miniszter ur előtt, teljes nyíltsággal arra kérjük a miniszter urat, hogy a szocialista tanok legmodernebb elméleteivel ne essék túlzásba. A cselédtörvény egy oly túlzás, a mely a szolgálatadókat a legkellemetlenebb helyzetbe sodorta. Az engedetlen rakonczát-lankodó a szocialisták által felbujtott cseléd ellen nincs a szolgálatadónak semmi megtorlása. A helyzet, a mit az új cselédtörvény előidézett, elviselhetlen. Helyes! Jogot a népek! De arra adni jogot a cselédeknek, hogy megtorlás nélkül a legkiáltóbb vétkeket elkövethessék, az nem igazság! Mi bizunk benne, hogy a miniszter ur ezt be fogja látni és novelláris uton helyrehozza azt a hibát, a mibe Nárayék belekergették. Szeretnők a miniszter urat de . . . nélkül szívünk egész melegével üdvözölni, szép jubileuma alkalmával; csak tőle függ, hogy ez a de mondatszerkezetünkől teljesen eltűnjék, midőn az ő különben oly odaadó szép munkásságát méltányoljuk.

*

A szesztermelők megtartották szaktanácskozmányukat. A gazdasági szesztermelők és az ipariak elmondották mondókáikat, s a

miniszter egy bizottsághoz utalta a kérdést. Tehát ma még nem tudhatunk semmit. Mindamélt nem titkolhatjuk el mély megbotránkozásunkat a gazdasági szesztermelők több, mint szerénytelen magukvisellete miatt. A gazdasági szesztermelők ugyanis azt a kívánságukat fejezték ki, hogy ezentul a szeszkontingens fölösleget a meglevő szeszgyárak között osszák fel, és ne adják oda ujonnan keletkező gazdasági szeszgyáraknak. Nem tudunk ennek az eljárásnak nevet adni. A szótárban hiába keresünk reá alkalmas szót. Tisztelt gazdasági szeszgyáros urak, nem lennének kissé szerényebbek?! A szeszadó emelés nagyon fogja sujtani a mezőgazdasági munkaadókat; és önök maguknak akarnak amatorius jogokat a XX-ik században?

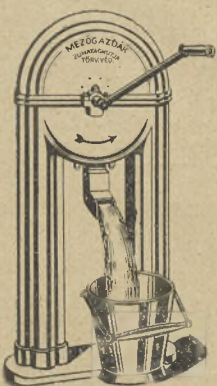
*

A szerbek nem akarják elfogadni a szerb kereskedelmi szerződést, és attól tartanak, hogy a skuptina Belgrádban el fogja vetni. Hát ennek szívünkől örülnénk mi magyar gazdák. Erre a lehetőségre még gondolni sem mertünk, hanem a magyar és osztrák gazdatársadalmi mozgalmakban bizakodtunk egy kicsit. A szerb skuptina azonban kitekeri a nyakát ennek a ránk, gazdákra nézve oly káros szerződésnek és nekünk nem kell általános ismert erőtlenségeinkről bizonyítványt kiállítanunk. A skuptina most reményeket ébreszt bennünk. Ez annyiban fontos, mert ott settenkedik már Románia is Szerbia nyomában és a tiprott nyomon akar az is szerződni velünk mezőgazdaságunk óriási kárára. Deus ex machinák, segíthetnek csak rajtunk. Egek ura irgalmaz nekünk!

*

Az Osztrák-Magyar Bank nem szállítja le a rendesre a kamatlábat. Az adómentes jegytartalék gyülik a bank pénztáraiban, de azért még mindig 4½% a kamatláb. Ennek folytán általános pénztelenség van az országban. A vállalászási kedv nem indulhat meg, mert a pénzügyintézetek valami ügyes összebeszéléssel képesek fenntartani a magas kölcsön kamatlábat. Ilyen körülmények között a híres nemzetgazdasági írók értékezései és a kamatláb természetes alakulásairól csak szép legendák. A tőkepénzes nem kap pénzeért csak nagyon olcsó kamatot, a kölcsönvevő nagyon drágán kapja a pénzt. De híznek közben a piócák, egyes pénzügyes intézetek, melyeknek a mérlegei az idén is, mint máskor fényesek. Ezen újabb fejleményeken meg kell akadnia a gazdák szemének.

y.

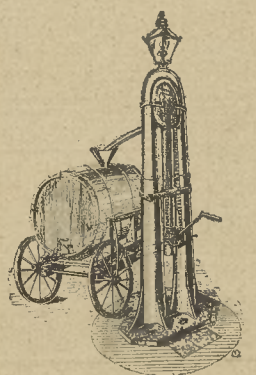

A legtokéletesebb vizemelő-szerkezet a

„MEZŐGAZDÁK ZUHATAGKUTJA”

Ajánlatot tesz a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Bp.

Számos elismerő levél.

A nagyváradi I. sz. székes káptalan uradalmainak vállalati alapon álló tisztii kezelése.

Megdöbentő a kép, amit ma országszerte látunk. Nagy uradalmakat ötletszerűen és nagyon sok esetben potom áron elprédálva bérbe adnak és a magyar mezőgazdaság előhaladásán oly sokat munkálkodó intelligens gazdatisztséget szélnek eresztik s a magyar középosztály egy értékes részét megsemmisítik. Országos vagy nemzeti érdek-e ez? Nem elpazarlása-e ez a gazdasági intelligencia által képviselt egy nagy tőkének? Végre is magántulajdonos tehet jogilag, amit akar, — de fennáll ám az erkölcsi kötelezettség is a haza irányában és az állam sem nézheti ezen destruktív folyamatot közönyösen. Itt valamit tenni kell. Gyorsan, erélyesen és okosan. A földesur érdekeit meg kell óvni, de a züllésnek indult gazdatiszti osztályt is meg kell mentenünk. A feladat nem lehetetlen. Az összefogó társadalom Biharban megmutatta, hogy hogyan. A nagyváradi latin szertartású székes káptalané az érdem, hogy megtörte a jeget.

Ezelőtt 14 évvel uradalmainak gazdatiszti jeivel vállalati alapon szerződött, a mely átmenet a végleges bérleti rendszerre, átmenet arra, hogy egy egészséges, derék bérlő középosztály keletkezzék és megerősödjék.

A dolog így indult meg:

Ezelőtt 14 évvel a káptalan tisztikara memorandumot terjesztett a káptalan elé, a melyben biztosította az előbbi 10 évi átlag tisztajövedelmet olyképen, hogy a meglévő földkezelést leltárilag kezelésbe átveszi és egy nagyváradi pénzügyintézetnél folyó számlát nyitva a tiszték összességének 75%-nyi betétje és öszsváltója ellenében, a forgó tőkét maga szolgáltatja és a biztosított jövedelmen felül a többjövedelem 50%-át a földesurnak beszovalgáltatja.

Az egyezmény 5—5 évre ily alapon megkötött és most a 14-ik év végén mindkét fél a helyzettel meg van elégedve.

Az érdekes gazdálkodási rendszert *Karácsonyi János* dr. ügyvezető dékán-kanonok ur, gazdasági közéletünk egy jeles férfiához irt levelében a következőleg ismerteti:

A mi rendszerünk röviden a következő. A tisztikar két részből áll: központiakból és kezelőtisztikából. A központiak a 3 ügyész, 1 számvevő, 1 erdőmester, 1 mérnök. Ezek védik a káptalan birtokjogait és ellenőrzik a kezelőtisztiket.

A kezelőtiszték maguk közül 1 főtisztet és 2 intéző-bizottsági tagot választanak. Ez in-

tézőbizottság havonként a káptalantól kiküldött 3 (mezőgazdasági, erdészeti és szőlészeti) dékán kanonok urral gyűlést tart és a káptalan elé terjesztendő legfontosabb ügyeket előkészíti.

Már most a káptalan 5 évi ciklusra átadja kezelést végett a tisztikarnak az összes gazdaságokat és felszereléseket. A kisebb ügyeket, az egész gazdálkodást a különben előre megállapított terv szerint az egyes kezelőtiszték a maguk hatáskörében végzik el s erről havonként jelentést tesznek. A nagyobb ügyekre nézve az intéző-bizottság határoz, sőt az ezeken felül menő vételeket és eladásokat az intéző-bizottság is csak az ügyvezetőnek nevezett dékán-kanonok beleegyezésével tehet.

A tisztikar gondoskodott a forgó tőke beszerzéséről, mert az egyik takarékpénztárnál biztosítékot tett s így ez számára folyó számlát nyitott. Ez által ők is érdekelt felekké váltak, mert rossz gazdálkodás esetén az ő biztosítékuk is veszedelemben forog.

A tisztikar kötelezte magát, hogy az összes terhek viselésén kívül évenként bizonyos legkevesebb jövedelmet (minimum) beszovalgált részint készpénzben, részint természetben. — Ő maga szintén megkapja a megélhetésre szükséges fizetést. — Ha a jó Isten jó termést ad, akkor előáll a jövedelemtöbblet (plus). Ezen a káptalan és tisztikar így osztoznak meg: káptalan kap 46·5%-ot, a központi tiszttség 7%-ot, kezelőtiszttség 46·5%-ot. Ebből azonban 20%-ot a tartalékalapra levonnak, a többit maguk közt megállapított fokozat szerint felosztják.

Ha azonban a jövedelem a legkevesebben alul marad, akkor a hiány átviendő a következő évre és addig többlet meg nem állapítható, míg az előző év hiánya pótolva nincs. Végzetes elemi csapás esetén a káptalan a beadandó legkevesebb jövedelmet leszállíthatja, de a következő években ezt is pótolni kell, illetőleg a pótlásig többlet meg nem állapítható.

Ennyi az, amit 10 éven át bevált rendszerünkről Nagyságoddal közölhetek.

Igaz tisztelője:

Karácsonyi János dr.,
ügyvezető dékán-kanonok.

De ezen levél, bár lényegileg tartalmazza a főbb elveket, még sem kimerítő. Volt módunkban egy beavatott biharmegyei egyéniségtől még részletesebb adatok birtokába jutni. Ime ezen adatok:

Az uradalmi tisztikar átvette kezelésre az összes urad. birtokokat erdő- és szőlővel, telkeket, jogokat, házakat, felszereléseket, beruházásokat, készleteket, élő és holt leltári

tárgyakat, — önállóan ugyan, de szigorú ellenőrzés és számadási kötelezettség mellett. A haszonbérék is a tisztikart illetik.

Ezért viseli az összes kezelési költségeket, fizeti az adót, kegyuri kiadásokat, visszabá-lyozási s bármiféle más egyéb kiadásokat és költségeket. Kiadja a kanonok uraknak (16) a természetbeni járandóságokat: fát, takarmányt, terményeket stb. s fizet még évenként az uraknak egy bizonyos meghatározott összeget, az adósságokat és építkezésekre felvett kölcsönöket törleszti, — szóval minden teher a tisztikar vállait nyomja. Tartozik a tisztikar az összes épületeket — köztük a kanonoki székházakat is — jókarban fentartani, tűz esetén a biztosított összegből s ha ebből nem telnek, az évi jövedelemből pótolva, a leégett épületet helyreállítani. A tűzbiztosítási díjakat is természetesen a tisztikar fizeti. A tisztii nyugdíjpénztár gyarapítására a haszonbérék, állatok és minden erdei termék eladása után a haszonbérlek és vevők által fizetendő 2%-ot beszovalgáltatni.

A mivelés alatt álló összes szőlőket tartozik a tisztikar jókarban fentartani s szakszerűen kezelteni s termését a főtisztelendő káptalanak beszovalgáltatni 560 hektoliterig, — az azon felüli termés a tisztii illetmények kiszolgáltatására fordítandó, a még ezen felüli mennyiség eladatván, vagy új telepítésekre használtatik fel, vagy a tisztikar, illetve a központi hivatal jövedelmére számíttatik.

Az uradalmi főügyvéd, alügyvéd, számvevő, erdőmester és almérnök a főt. káptalan külön rendelkezése alatt állanak ugyan, de azért ugy ezeknek, mint egyéb káptalani külső és belső alkalmazottaknak fizetéseit is a tisztikar köteles kiszolgáltatni.

Az összes kötelezettségek teljesítése után év végén fenmaradó összeg fele a főt. káptalan, fele a tisztikart illeti, a mely ugy osztatik fel, hogy elsőben az egészből kiadatik a fennebb említett káptalani tisztviselőknek 7% és csak az ezután fenmaradó összeg osztatik kétfelé. A tisztii osztalékrészből kiadatik a főtiszt. és központi tisztviselők illetménye különböző százalékokban, a többiből pedig osztozik minden tiszt a gazdaságában — a megállapított minimumon felül — beadott tisztajövedelem arányában, visszataratván mindeniktől 20%-ot a tartalékalap részére, mely azonban — ha vagy nyugdíjaztatik, vagy elhal — az ő vagy hátramaradt családjára tulajdona lesz.

A készpénzjövedelemhez, a tisztajövedelemhez hozzászámíttatik:

az év végén maradt készpénzmaradvány

TÁRCZA.

Az ibolya.

Irta: *Krenedits Ferencz.*

A kikelet epedve várt hirnőke aggódva integet a tavaszi verőfény biztató ragyogása elé: kétségek támadnak viráglelkében. Szendén meghajló kedves alakja kérdezni látszik, vajjon az ígért boldogság mind megvalósul-e s hogy nem éri-e keserű csalódás a mosolygó kikelet biztató szavára felébredt boldog virágéletet? Félénken reménykedik... Ám az erdő e hálás gyermeke az ősz fuvalmát is meg fogja érezni, akkor is kivirít s a pusztuló élet temetésére fonódó koszorujába hulló sárga levelek hirül hozzák majd neki is, hogy: Az élet tavaszán remélt boldogságból igen kevés válik valóra, de hiszen az ő bokrának virágdisze is kevesebb őszkor, mint amennyi tavasszal volt.

Az ibolya tavaszkor a folyton aggódó édes életöröm, őszkor pedig a szomorúság és mulandóság jelképe.

Az erény legszebb virága: az alázatosság ibolyája; mert szívünk e szép virága is rejtve nyílik, mint az ibolya.

Rajongva dicséri a költő az ibolyát: »Glóriás tavaszi égnék!« »Igézetnek...« »Széled leányka álmából felszálló álmódott illatnak!« nevezi és azt mondja felőle, hogy: »Az első szerelem édes titka piheg a szirmai alatt...« és tanácsolja, hogy: »Tanulj a bokorban nyíló ibolyától, kedves illatával ad birt csak magaról.

Mikor minden elhagyja s a mult emlékein mereng, akkor is észre veszi kedves virágját:

»Lehajlott fejű ibolya,
Lemenő nap végmosolya,
Tanítsatok emlékezni!...«

Mikor pedig távollevő kedvesét várja, akkor meg így zeng:

»Ezek a virágok csendes susogással
Engem mult időbe varázsolnak által.
Harmatos ibolyák — tarka százszorszépek,
Úgy ide illenék a rózsám közéték...«

Annyira rajong maga a jó Schiller is ezért a virágért, hogy: »az év első szál ibolyája a legdrágább babérnal is többet ér neki.«

A hitrege szerint a föld első ibolyái, a Tavasz istennőjének lépte nyomán nyíltak... Herder pedig azt mondja, hogy: A világ teremtése után, mikor a mérhetlen térségeket még csak fü borította: eljött az alázatosság tündére és elültette a Föld első diszt, az ibolyát... A legenda szerint: öszszülőinknek örömkönnyei nyomán nyíltak az első ibolyák, akkor, amikor Gábor arkangyal tudtára adta a bünbe esett embernek, hogy *megváltót* fog küldeni a világra!

Homér is azzal akarja kedvessé tenni előttonk Kalipszó szigetének szépségét, hogy ott — ugymond — a zöld rét ibolyával van tele. De szerették is a görögök az ibolyát:

Ganz és Társa, Hofherr és Sehrantz felsőmagyarországi vezérképviselői.

Gőzekealkatrészek, ekevasak, aczél- és fémalkatrészek, gőzekeodrony-kötelek. Sack-rendszerű ekerészletek, ekevasak, kormányok, mindenféle gazdasági gépek. Kazánkovács munkák. Új tűzszekrények. Malom-berendezések. Diesel-, szivógáz-, benzín-motorok. «««««

Szilágyi és Diskant gépgyára Miskolcz.

az év végén maradt magtári készletek leltári értéke;

a törzsvagyont nem képező, tehát eladható növény- és hizójóságok maradványt képező mennyisége és leltári értéke;

az erdei műfa-, tűzifa, építőanyagok s rak-tári cikkek maradványainak leltári értéke;

a takarmány- és szalmafélék maradványainak leltári értéke;

az uradalmat illető reális követelések értéke, mindenik szembeállítva az év elején volt értékekkel. Az egészről pedig levonatnak az év végén netalán fennálló tartozások. Ha deficit lenne, úgy az a következő év több jövedelméből helyre pótolandó.

A gazdasági birtokokat kötelesek a tisztek okszerűen s a földek termőképességének fokozására irányított rendszer szerint kezelni. Az erdőbirtokokat pedig az erdőtervény értelmében megállapított erdő üzemtervek szerint kezelni.

A haszonbéres birtokok épsége, az épületek jó karban tartása és a gazdálkodási rendszerre — felelősség terhe alatt szigorúan tartozik a tisztikar ügyelni. A vadászati jog a főtisztelendő káptalané. Minden jelentékenyebb ügyről köteles a tisztikar a főtisztelendő káptalant értesíteni.

Az urad. tisztek kinevezése, elbocsajtása, új fizetések megállapítása vagy változtatása, az intéző-bizottság indokolt előterjesztésére a főt. káptalan által történik és csak káptalani határozat alapján foganatosítható. A nyugdíjazás a nyugdíjszabályok értelmében történik. A tisztai áthelyezések és előléptetések szintén káptalani határozat folytán történhetnek. A főt. káptalan fentartotta a jogot, hogy az összes ügyek felett a legmesszebbmenő ellenőrzést gyakorolhassa, — mi végett választatott egy kanonok ur, ki mint ügyvezető dékán vezeti az összes felügyeleti ügyeket s kit a havi intéző bizottsági ülésen minden előforduló ügyről értesíteni kell. Van ezenkívül erdészeti és szőlészeti dékán is.

Van tisztai szolgálati szabályzat s fegyelmi tanács, mely a hibás tisztviselőket büntetheti.

Ha a főt. káptalan azt tapasztalná, hogy a tisztikar vállalt kötelesegeinek meg nem felel — a kötetést bármikor felbonthatja, — a midőn minden hiánytalanul visszaadandó.

A tisztai szervezet pedig a következő: Titkos szavazással választ a tisztikar három tisztet, kik közül egyet főtisztnek, kinek állása végleges, kettőt pedig bizottsági tagul, kik 3 évenként újra választandók. Ezek a főtiszt elnöklésével képezik az intéző bizott-

ságot, mely havonként — rendszeresen a hó utolsó szerdáján — az ügyvezető dékán kanok ur jelenlétében és részvételével az összes előforduló ügyeket letárgyalják s azokban — melyek káptalani határozatot nem igényelnek — intézkednek is; a bizottsági ülésről jegyzőkönyv vezetendő s az összes ügyek a hó első péntekén tartatni szokott káptalani gazdasági ülésben a főtiszt által előterjesztetnek. Az intéző-bizottság letárgyalja az egyes gazdaságok költségelirányzatát, melytől csak a főtiszt előleges beleegyezésével lehet és szabad eltérni. Intézi az eladásokat, vételeket, szóval az egész ügykezelést vezeti. Az eladásra joga van a gazdaságnak is, ha jobb árakat tud vagy gondolni elérhetni annál, melyet az urad. főtiszt elhatároz. A főügyvéd a káptalan jogügyeinek ellátásán kívül a gazdaság pénzügyeinek ellenőrzésével, valamint a tisztek felett a fegyelmel fenntartásával van megbízva s mint ilyen a fegyelmi bizottság tagja.

A főtiszt az intéző-bizottság határozatait végrehajtja, az eladások és vételeket teljesíti, az összes gazdaságok felett a felügyeletet gyakorolja, pénztárt és magtárt átvizsgálhat, szóval ő a vezetője és esetleg irányítója a rendszernek. A számvető átvizsgálja a számadásokat és végén leltároz, a tisztai átadásokat teljesíti, tűz elleni biztosításokat intézi, ellenőrzi. Az erdőmester pedig kijelöli az évi vágásokat s felügyel az erdészeti ügyekre s vezeti a vadászatokat.

A központi számtartó kezeli a pénztárt s általában a központban szükségelt anyagi dolgokról gondoskodik.

A tisztek évenként több ízben tartanak tisztgyűlést, melyen aztán minden lényegesebb uradalmi ügy szóba kerül, indítványok tételnek és a szükséges határozatok meghozatnak, rendszeres jegyzőkönyv vezetése mellett.

A forgó tőkét a nagyváradi takarékpénztár adja folyó számlára óvadék letétele s az összes tisztek által aláírt váltó ellenében.

Minden tiszt a saját gazdaságát a megállapított üzemterv keretén belül és a költség-előirányzata alapján, legjobb belátása szerint kezeli.

A főtisztelendő káptalan engedélye 5 évre szól s már a harmadik ciklusban is fennáll, jelölül annak, hogy a feladatnak a tisztek sikeresen megfelelnek.

*

Részint a 14 évi időtartam, részint a kölcsönös megegyezés a rendszer bevalását igazolják. Miért ne lehetne másutt is úgy? Azt

concedáljuk, hogy a nagyváradi káptalan átadása fölötté humanus volt. Minden földes urtól hasonló generositást remélni éppen nem bizonyos. De — és itt kezdődhet az állam feladata. A nehézségek elhárításánál miért ne léphetne közbe az állam jótékony szociálpolitikai intenciókkal. Darányi Ignác földmívelési miniszterünk 10 évi minisztersége alatt nagyon sok üdvöset alkotott. Ha ezen alkotásához hozzákapcsolná a nagybirtokolyetén reformjának támogatását is, nagy há-lára kötelezné az ország intelligens gazdáinak ezreit. A gazdasági muzeumnak megalkotásához mai koncepciója szerint kellett bátorság. Ehhez is kell. De biztosítjuk a földmívelési miniszter urat, hogy fölötté sympathikus fogadtatásban részesülne jótékony beavatkozása.

O. L.

Köszegi-féle motoros talajmívelő magán-járó gőzszántógép.

Tisztelt szerkesztőség!

Pár napig betegeskedvén, tilos volt levegőre mennem és így a szobában töltve az időt, jutott kezembe b. lapjuk márcz. 21-iki példánya, amelyben, mint aféle benzines ember, nagy érdeklődéssel olvastam végig, igen tisztelt barátomnak, Razgha Ernő urnak cikkét, a Köszegi szab. motoros talajmívelő gépről és annak jövőjéről gazdaságunkban. És miután én, aki magamat öndicséret nélkül a benzinmotorok ismerőjének vallom, mégis tavaly egy magánjáró gőzszántógépet szereztem be az „Első Magyar Gazdasági Gépgyár r. t.”-tól. Engedje meg ez igen tisztelt szerkesztőség, hogy ezen cikkre habár elkésve, de reflektáljak, annál is inkább, mert a cikkíró ur a magánjárók beszerzését esztelen kapkodásnak minősíti, amelyet kénytelen vagyok magamra venni és ellene tiltakozni és mert azt hiszem szolgálatot teszek gazdatársaimnak, amidőn kifejtem, mi indított engem, aki a benzinmotort a legideálisabb gépnek tartom arra, hogy gőzszántógépet állítsak be.

Mindenek előtt meg akarom magyarázni, hogy honnét ismerem a benzinmotorokat és azok munkaképességét. Ide s tova 8 éve, hogy egy kis 5 lórés motorocskit szereztem be s midőn az megérkezett, egyik kocsiszommal az első ut után kíváncsiságból szétszedtük az egész gépet dirib-darabokra. Persze nem tudtuk összerakni. Jött a monteur, de jöttek utána a borsos monteur-számlák is. Éppen ez indított engem arra, hogy lehetőleg monteur nélkül dolgozzunk, a minnek eredménye az lett, hogy ma, a midőn már a harmadik

Pallas Athéne városában annyi volt, hogy Athént »ibolyától illatozó« — »ibolyától koszoruzott« — városnak mondták. Hitregjük az első ibolya születését az istenek életével hozta kapcsolatba: Apolló meg akarja ölelni az arany almával játszó Heszperiót, ám Zeus közbe lép s Atlasz e legkedvesebb leányát: ibolyává varázsolja, ki is hálából pompás illatot bocsát az ég felé. — A rómaiak hitregéje sem feledkezik meg e kedves virágról. Herának köszönhetik — ugymond — az emberek a föld első ibolyáját. Egyszer Jo szépsége oly annyira elragadta Jupitert, hogy üzőbe vette és már-már el is érte, mikor Héra egy még soha nem látott drága illatu virágot hintett férje elé és ime Jupitert annyira elbűvölték ezek a virágok — a föld első ibolyái — hogy lecsillapodott szenvedélyének mómora s menekülni hagyta a szép — Jo-t.

Mindnyájan epedve vágyódunk a kikelet ölére siető kedves ibolya szívet-lelket boldo-

gító drága illata után... Még a trubadurok idejében is szerepe jut: 1324-ben toulousei trouveurok költői pályázatán a díj egy arany ibolya volt. (Illó, hogy a győztes szerény legyen!) Mohamed is lelkesült az ibolyáért — szerinte:

»Az ibolya oly magasan áll a többi virágok felett, mint az izlám vallás a többi vallás felett.«

Mikor a boldogtalan Mária Antoniettet vérpadra hurcolta az ordító tömeg, egy kegyes szív egy ibolya csokrot dobott ölébe és a kis csokor a szerencsétlen királynét eme gyötrelmes pillanatban mosolyra deríté, mire gondolhatott?! Férjét lefejezték, édes gyermekét kiragadták karjai közül, oly durván, oly kegyetlenül bántak vele, hogy fájdalomában pár óra alatt megöszült, s mikor vérpadra vitték, az utolsó pillanatok rettegései között: mosolyra deríté s lelki megnyugvást nyújtott neki egyetlen ibolya csokor, vajjon annak égből szakadt illata, vagy ked-

vessége, avagy talán a hozzá fűződő édes emlékek művelték e csodát? Ki tudná megmondani.

Napoleon sokat megsiratott Jozefinéje is igen szerette az ibolyát. Midőn az elbűvölt hadvezér a szeretett nő előtt meghódolt: ibolyacsokrot látott a keblén. Ezen első találkozás emlékére minden tavaszkor Jozefiné volt az első ibolyacsokor. Egyszer alig szivta a bokréta édes illatát, kihullott a kezéből, mert mint mondá: érzi, hogy virágjának halott szaga van. A virág a mulandóságra emlékezteti s ime ezek voltak férjétől az utolsó ibolyák. Sorsa örökre meg volt pecsételve, hasztalan volt azután minden faredozása és esdeklése, még az Elba szigeti szomorú napokat sem oszthatta meg férjével. III. Napoleon életébe is belejátszott a kedves ibolya. Mikor Eugeniát először meglátta, friss ibolyacsokor ékesítette a gyönyörű nő fejét... Bécs történetében is szerepe jutott a középkorban a kis ibolyának: a-

Szivattyúk és Mérlegek Különlegességi gyár: **GARVENSWERKE**
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

motorkocsit használom, nincs az a javítás, amelyet ne itthon, saját erőnkkel végeznék el. És ha tekintetbe veszem, hogy a 3 gépkocsival több mint 70.000 km.-t, tehát majdnem a földgömb kétszeres területét szaladtam be, elképzelhetik, hogy a sok mindenféle éghajlat, ut és telepviszonyok között a lehető legbősegebb tapasztalatokat volt alkalmam szerezni, úgy kint az országuton a gép munkája közben, mint a gép szétszedésekor és javításakor itthon a műhelyben. De próbáltam a benzinmotort mint gazdasági gépet is már pár évvel ezelőtt, mikor az Ivel motorral kísérleteztem gazdaságomban, majd egy hónapig és a legpontosabb méréseket és számításokat eszközölve, azokat közzé is tettem a Magyar Automobil Ujságban. Mindezekből látoivaló, hogy a benzinmotorokat nemcsak kívülről ismerem és egyáltalán nem dehonostálom. És éppen ez indított arra, hogy gőzszántógépet szerezzek be az Első Magyar Gazdasági Gépgyár-tól, amelyet tavaly aug. végén kaptam meg és a kedvező öszt felhasználva, több mint 300 magyar holdat szántottam föl vele és ez idő alatt szerzett tapasztalataim kapcsán óhajtom bebizonyítani itt a papíron, hogy nem esztelen kapkodásból vásároltam a gépet.

Nem czélem az említett szántógépről dicsőhymuszokat zengeni és a Kőszegi-féle gépet ócsárolni, mert hisz az utóbbit nem is láttam még. De el nem mulasztatom felemlíteni, hogy az igen tisztelt cikkíró ur cikkében a számításait a nemlátottakra és tapasztaltakra bazirosza, hanem csak hiszi, hogy a gép, amelyet egy negyedórát dolgozni látott és amelybe 2—3-szor oly erős motort fognak beleépíteni, mint most benne van, oly jó és olcsó munkát fog birni végezni, mint ahogyan ő azt reméli és számítja. Ezt pedig nemcsak kétlem, de kizártnak tartom. Legelső sorban is a cikkíró ur 5%-ra amortizál, pedig sokkal ajánlatosabbnak tartanám ha 25%-ra amortizálná (pláne oly gépnél, amely még csak ideális) oly nagy lévén minden motornál, még az eddig legkifogástalanabb anyagból készült francia motoroknál is az anyag elhasználása. Vegye továbbá cikkíró ur tekintetbe, hogyha a motort 2—3-szorosára erősítik, a gép alvázat legalább ugyanolyan mértékben kell erősíteni, ami által az anyag elhasználása nem fokozottan, hanem hatványozottan nagyobb lesz. Az pedig, hogy egy benzinmotor hűtéséhez naponta 35 l. víz kellene, kizártnak tartom és nem hiszem, hogy Razgha barátom nagyon meg volna hatva, ha azt kívánnám tőle, hogy a fölösleget igya meg. Végül még a benzinmotoroknak egy óriási

hátránya, hogy nincsenek hozzá kezelőink és ameddig gazdasági gépészeinket azok kezelésének csinára-binjára betanítjuk, könnyen történhetnek oly hibák vagy mulasztások, amelyek nagy költséggel vagy egyáltalán nem is hozhatók többé helyre.

Mennyivel más ez egy gőzgépnél, amelynek kezeléséhez akármelyik jobb fajta gépészsegédünk $\frac{1}{4}$ órai oktatás után ért, legalább az én gépészsegédem a gépet annak kiwaggonirozása után még fönt a rampán befűtötte és az uton már ő vezette hazafelé, másnap pedig alig 1 órai mutogatás után megkezdte a szántást. Minthogy birtokomnak több mint fele hullámos, a gépet csak oly feltétel mellett vettem meg, ha a legmeredekebb tábláimat is, amelyekre pedig 40 lóerős motor-kocsimmal nem tudok felmenni, felszántani képes, azért mindjárt az első nap ennek mentünk neki a géppel. És csak midőn azt láttam, hogy a gép ezen körülbelül 17%-os emelkedésű táblát is kifogástalanul szántja 8 hüvelyk mélyen, tartottam meg végleg a gépet, amelylyel azóta mindenféle fajta szántást végeztem, sőt heretörést is 12 hüvelyk mélyen, de tarlóhányást is 6 hüvelykre és míg a mély szántásoknál napi munkaképessége $7\frac{1}{2}$ —9 hold, addig tarlóhányást 14 holdat is el bír végezni. Fogyaszt pedig átlagosan holdanként 1 q porosz aknaszén és 10 hl. vizet. Kiszolgáltatásához szükségeltetik: egy gépvezető, egy fűtő és egy ekekormányos, tehát 3 ember, a vízfordást pedig meggyózi egy 4 ökrös fogat 2 lajttal, amelyből az egyiket tölteni viszi a másikat pedig a gépnél hagyja akkor, midőn a kuttól 4 km.-re dolgozik. A szántás maga egyszerűen ideális, mert fordítása kifogástalan amint azt a heretörésnél legjobban láttam, mert a jó araszos herét úgy lefordítja, hogy abból egy szál sem látszott ki, addig a gép nyomát egyik vetésen sem lehet konstatálni és sebes menése által kitünően porhanyit.

De a szántáson kívül a magánjárónak a gazdaságban más szerep is jut, így összel megpróbáltam a vontatást, 6 drb béres szekeret megrakattam rogyásig jól beérett szalonnás trágyával, amelynek netto súlya 147 q volt és láncszalakkal összekötve vontattam emelkedéseken keresztül ki a 4 km.-re eső táblámra, a gép terhét kint az országuton nagyobb sebességgel vitte, úgy hogy a parasztgyerekek, kik csodálták az improvizált vonatot szaladtak mellette, amely tapasztalatom arra indított engem, hogy megánjáróm után egy 200 q hordképességű széles talpu kocsit csináltassak, amely már munkában is van. Hol van a cséplési munka, amelyet a magán-

járó mozdonya is elvégezhet és az iga megtakarítása a gépvontatások után, amit a Kőszegi-féle motor nem végez. Cikkíró barátom azon megjegyzésére, minthogy meredek táblák felszántásánál métermázsra számra szükségeltetné az ólomszeg, megjegyezni óhajtom, hogy 20 holdas legmeredekebb táblám felszántásához is csak 4, azaz négy darab ólomszegre volt szükségem, sőt azt sem akartam eltagadni, hogy 2 csövet utána kellett szorítani, amit azonban annál kevésbbé csodálok, mert gépészsegédem akkor szántott először életében, a fűtő pedig szőlőmunkásból került ki.

Midőn pedig ezen kevés megjegyzéseimet az idézett cikkre közrebocsátom, nem vándikálok magamnak semmi magas technikai képzettséget, de amit tudok, abból egy jöttát sem engedek. Epébe nem mártottam tollamat, amidőn az én kedves barátom és egykori akadémiai tantársam cikkét kissé bonczkés alá vettem, hiszen nézetem szerint, mi gazdák csakis az erősebben letárgyalt s sok munkát, illetve szakvéleményekből okulhatunk.

Ha kedves barátomnak ellenérvei vannak, úgy örömmel fogom azokat olvasni.

Bátorkesz, 1908. április 14-én.

Gazdatársi üdvözléssel:

B. Kobek Kornél.

Somogyi levél.

Szives engedelmmükkel küldöm be e sorokat, hogy, bár csekélységgel, de viszonzni próbáljam a nekem oly kedves és értékes időközi tudósításokat egyik-másik vidék gazdasági állapotáról.

Hogy — mint illik falusi emberhez — az időjárásról kezdjem, bizony nem sok kellemeset mondhatok. Márczius közepétől kezdve hideg van. Borult, csepergő, esős, szürke világ, örökösen kellemetlenkedő éles, hideg széllel. Ember, állat elunja. Meg egészségtelen is. Influenza, csikókehe, malacz nyavalyák járnak ez idővel. És ez így tart már hat hete. Az április április, bolondos, széles. Hetedikéig mindennap szél, mindennap eső, hideg sok, nap semmi. 8-ikán megényhült a novemberi idő, hogy este megint rákezdjen esni. 9-én délig pauza, déltől másnap estig folytonos hideg havas eső, gomomba széllel. 10-én enyhébb páratelt levegőjü nap. Virágvasárnapján délig hirtelen gyönyörű tavaszi nap, tele ibolyaillattal, pacsirtanótával, délután erős menyörgés, villámlással jött sebes nyári zápor. Este szívárvány. Ez az április.

első ibolya kinyílásáról jelentést kellett tenni a herczeknek, ki azután csatlósai, hivei és a lakosság színe-java kíséretében kilovagolt arra a helyre, ahol a hirmondók az első ibolyát kinyilni látták, a kegyur leszakította az ibolyát és elismerése jeléül a város legszébb leányának adta.

A botanikus 250-féle válfaját ismeri az ibolyának; legismeretesebb közülök: a »francziák szívének bizalmas postása« az »árvácska«, mely a műkertészet hatása alatt az ibolyával való rokonságát már-már teljesen elvesztette.

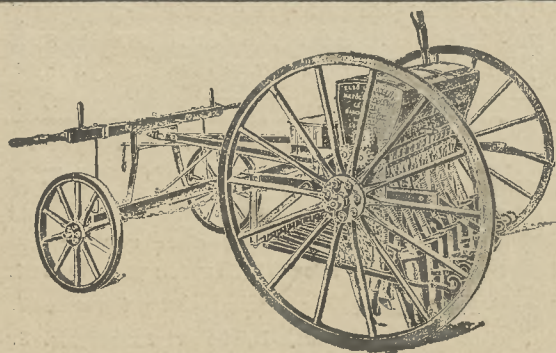
Egy másik ibolyafaj: a kalmus virág vagy kalmus-ibolya: »a földben rejő kincsek varázs-vesszeje« — Rajna vidéke és Belgium ugynevezett kalmus dombjai e virág diszében pompáznak és azt hirdetik, hogy földjükben sok ércz rejlik.

Nem bucsuzhatom el az ibolyától anélkül, hogy a kelyhéből felszálló kellemes illatról meg ne emlékezzem. Az ibolya minden virág között a legelső helyet foglalja el s illata is régi időktől napjainkig a legkedveltebbek egyike. Gyarak létesültek, melyek évente ezer ezer mázsa ibolyavirágot szoritanak sajtóba s változtatnak illatszerré.

De nemcsak az ember iparkodik az ibolya finom illatát magába szívni: úgy tűnik fel, mintha a természet maga is féltve őrizné eme kincsét, olyan, mintha a saját művétől elbájjolva, sokszorosítani kívánta volna eme varázsillatát: felleljük az Iris florentina L. gyökerében, mely ibolyagyökér neve alatt a szenvedő emberiség szolgálatára áll, vagy pedig mint ibolyapor a szép hölgyeknek még szebbé tételére van, mikor is a szerénység színe alatt a

hiuság terem . . . Az ibolyaillattal bíró virágok sorozatából megemlítem még a sárga violát, mely a középkori várak kertjeiből ma már a szegény polgárember ablakába vándorolt. Ám, mintha játszi kedvében volna a természet, e pompás illattal a növényvilág legalsóbb rétegébe, az ibolyamohához is leszáll, ibolyaillatot ad neki sőt még a kövek is megkapják a moha illatát (ibolya-kövek.)

Mig tavasz lesz a földön az ibolya meg fogja tartani a virágok fölötti szelid uralmát, az emberek mindig örömmel fogják üdvözölni: akár a tavasz születését hirdeti, akár az őszt siratja el . . .

A legjobb vetőgép

a szab. „LOSONCZI DRILL“

Magyar gyártmány!

Magyar gyártmány!

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest

V. kerület, Váci-körút 32. szám.

A tavaszi vetés is tovább húzódott a kelleténél. A sokszor ázott földre nem lehetett akármikor rámenni jószággal, géppel. Jól járt, a ki idejében elkezdhetette melegebb, lazább talajokon — ott most már szépen zöldelnek a tavasziak. Hidegebb földekben azonban mozdulatlanul hever a mag, vagy csak a föld színéig hajtott, ott stagnál. Fél a hidegtől. A kikelt árpák hegye sokszor sárga, fonnyadtas, megviselték a hajnali derék, fagyok, márczius végén. Az idén, hogy siethessünk, sokan megpróbáltuk az aprómagvakat együtt vetni összekeverve a védő-növény magjával. Ugy látszik, az eredmény sokban függ a használt vetőgéptől is. Az amerikai rendszerű gépek munkája nem egyenletes. Nekem legjobban tetszett a Melichár-Unicum gép vetése, de csak akkor, ha nincs a mag sokáig a ládában. Ha minden fordulónál öntünk magot, nem ér rá a sikos, gördülékeny aprómag különválni, lerázódni az árpamag közül. De majd elvállik kelés után. Az elmúlt(?) térről sok szántásunk volt és porhanyók. A kinek szerszáma van, jó munkát adhatott a vetésének. Szerzőm? Lassan ugyan, de minden tavasszal látni új-új munkagépeket a földeken. Lassanként szakítunk a tradíciókkal — boronával, oldallal, sima hengerrel készíteni elő a talajt. Használatlan maradnak a sok házi gyártmányu, ormótlan ludtalpu »páter«-ek, nehéz, billegő grubberek, hogy helyet adjanak az intenzívebb munkájú, felülethez simuló rugós boronának, Planet-féle kultivatornak, tárcsás hengernek. A gép után nem jár már mindenütt a nehéz sima henger és túske, jó arra, vagy jobb inkább a 4 levelű széles takaróborona. Milyen más a vetésünk képe így dolgozva!

Eltűnnek a barázdák alatti üregek, a magvak megőelő vermei, — a szabálytalan nagyságú hantok — a henger után lepré-selt, megcserepedő talajfelület; földünk megkapja a kívánatos morzsalékos struktúrát, a mag legkedvezőbb elhelyeződését. A táblának nemcsak a tetejét, mindenkire mosolygó képét tesszük csak simává, a szemnek, — hanem a magnak, a termésért dolgozunk. És a tábla képe így is szép, a kinek. A jó nem lehet csunya.

Láttam mélyfekvésű, sáros földeket vetni kézzel, mert nem tudták a száradást bevárni, így: elől ment a nehéz borona, kissé elegyengetni az őszi szántás orkait, utána nagyot, lassan lépő emberek szórták a magot, utána 7 vasu Planet-kultivátorok 2 ökrrel dolgozva belemunkálták a magot a földbe teljesen, igen szépen. A talaj jól maradt, nem sárosan, omlósan — megcserepedni nem is tud. Most keletet s mintha a kultivátor-kapák nyomán sorok látszanának. Nem az a szegény, a kinek valamije hiányzik, hanem a ki nem tud magán, ha kell — segíteni.

Őszi vetéseink csak könnyebb talajokon mozdulnak. A mi Balatonra néző dombtetőinken alig változnak. Szép egyenletes indulását jó talajon levő őszieknek láttam, a melyeket karácsony előtt földig rágattak birkával. De sok a csomósan, zombékosan induló [rozs is. Olyan képet

mutat, mint a csomós ebir, táblaszámra. Ennek nem tudok örülni. A ki az ősszel száraz földre, hantosan vetett — és ki nem? —, most a zombékosan fejlődő vetésén állva elgondolkozhatik: hengerezze-e, boronálja-e, vagy hagyja, a hogy van. Öreg gazdák szeges hengert ígérnek a hantos tábláinknak: majd elvállik.

Szaporá lélegzetvétellel vizsgáljuk tavalyi vetésű takarmányosainkat: mit ígérnek. Huzná az ember ki a földből, mert kellene nagyon. Répa kevés termett, az is éretlen, fonnyadt volt, romlékony, tehát siettetni kellett az elhasználását. Krumpli is kevés, tartogatni kell vetőmagnak a javát. Válogatjuk nagyon, mióta a gyűrűbetegségét, ez új nyavalyáját is föltalálták. Ez az ág igazán a szegény embert huzza. Szálas takarmányból is igen vékonyan vagyunk, egyrészt a répa elvesztése miatt, másrészt a szoptatós birkának, különösen a pecsenyebárányosoknak igen sok kell még mindig. Más esztendőben ilyenkor már a legelőről hozta a birka duzzadt tőgyében az olcsó tejet haza, most még mindig a készből él az is. De drága is ám a takarmány. Nem nagyon keresik ma, ha békarokkás, ha sásos; veszi ki teheti, a kinek muszáj, a hol kapja. Vásárokon nagy a felhajtás, de persze csak az alárendeltebb minőségben. A kisebb értékű evőtől igyekeznek szabadulni, hogy az értékesebbnek maradjon. Kis paraszt-istállókból való éves, ötfertályos növendék ára, ha nincs fajtajellege, 80—110 korona. Apró fejős tehén is olcsó. Számosabb állatokért azonban, ha különösen egy kis szimmenthali szint, vagy berni köpönyeget hordanak és egy sikerültebb borjú van alattuk, elkérnek 480—520 koronát. Alább nem is adják. Jól teszik. A jó jobb a parasztnak is. Fehér ígás ökrökből is nagyobb a hajtás, mint előző években. Kereslet pedig még tartózkodó. Jó csontu, nehéz, de sovány, rudra való ökröket lehet venni 820—880 koronáért páronként falkából válogatva. Első ökröknek való tinók csak valamivel olcsóbbak, sőt ha párban szép címéresek, még drágábbak. A fehér ökrök nem itt teremnek a Dunántul, hanem a Duna tulsó oldaláról hajtókálják ide vásárra a tolnai svábok. A német élelmes.

Közeleg Szent György napja és vele a cselédváltozás. Mennyire más világ járja — Istenem — mint most esztendeje! A ki akkor febr. 24-én, szállítás napján este az első jelentkezőkből ki nem fogadta a szükségletét — aztán már nem is kapott, mert nem volt pályázó. A kilépettek közül sokan nem szegődtek el új szolgálatba, hanem zsellérségbe költözött, részes földet, aratást vállalt, szóval kissé függetlenítette magát. Azóta fordult a koczka. Még ma is járnak helykereső kiszorult cselédek kenyér után. Szánni való az aggódó képök. Most nem kívánczik zsellérségbe senki, arató pedig régen van már mindenütt elég. Mert hát drága az élet nagyon, különösen a kinek nem mérnek. Így hát mégis csak jobb a biztos — mondják — így gondoltuk; aztán házárendát sem kell cselédnek fizetni, disznót, jószágot, mit is jobban tarthat, mert a

fizetésbe jár, pénzt alig kóstál. És még mindig úgy hallottuk, mi is úgy tapasztaltuk, hogy jó cselédnek jó a gazdája, azért is ezt a sort javalljuk magunknak... Új cselédtörvény, visszateremtett patriarchális állapot?!

Istennek ajánlom mindnyájunkat. Boldog husvétot kíván illő tisztelettel:

Horváth János.

Olcsó öntöző berendezések.

Biztos és nagy terméseket úgy a konyhakertészetben, mint a mezőgazdaságban csak öntözéssel lehet elérni. Az eső 300 milliméter magasságban, tehát 3000 köbméter egy hektárra, akkor is kevés a termés biztosítására, ha ezen esőmennyiség a kellő időben és elég mennyiségben hull a felhőkből, mert gazdasági növényeink 5000 köbméter viznél is többet párolognak el hektáronként és használhatnának föl szervezetük fölépítéséhez.

A növény gép, a mely csak akkor diszlik, ha levelein át vezet tud elpárologtatni és gyökerei segítségével, fölszivással az elvesztett pótolni képes, a földben talált és növény tápszerekkel ellátott nedvességből.

Egyetlen hiányzó eső elrontja a növényt, és akkor a következő eső nem képes a bajt kijavítani.

A Pagnouli-féle kísérletek bebizonyították, hogy takarmány-növények, melyek öntöztek, kétszer oly sok nitrogént tartalmaznak, mint a kevésbé öntözött növények.

Berlin vidékén sovány homokokon, 2000 köbméter hektáronként alkalmazott öntöző vízzel, öntöző barázdák segítségével 330 koronával több termett tavaszüzánál és 247 koronával több zabtermelésnél, mint a nem öntözött földről.

Mint hogy a gazdasági növények 250—400-szor több vizet párolognak el, mint a mennyi szerves anyagot ugyanazon idő alatt képeznek, az elpárologtatott vízmennyiségéből ki lehet számítani a várható termés mennyiségét. Egy jó rét, mely 60 mm. szénát terem hektáronként, 1 kg. szárazanyag előállításához 600 kg. vizet, és így egy hektárra 3600 köbméter vizet igényel. Ha a rétnak elpárologásra még annyi vize lett volna, akkor 120 mm. szénát teremhetett volna. Az öntözés előtt kelet Frankenban 500—3000 márka volt a rétek hektárjának értéke és most 3500—7000 márkáig változik értékük, mert a termések ennek megfelelőleg emelkedtek. Egy jó zabterméshez 4600 köbméter vizet kell hektáronként! Egy jó vöröshere terméshez 5400 köbméter.

A legjobb megművelés, a legbehatóbb trágyázás nem használható, ha a növényeknek az elpárologáshoz nincs elegendő vizük. Nem létezhetik oly gazda, a ki kétségbe vonja, hogy szántókat és takarmányosokat természetes vízbarázdák segítségével teljesített öntözésekkel nagyobb haszonra lehet bírni.

És mégis látnunk kell, mint hömpölyögnek le a meleg termékeny vizek a síkságok folyó medrében a nélkül, hogy partvidékük termelésére haszonnal lennének. A nagy folyamokból, mint a Duna, Tisza stb. min-

Külön árjegyzékek minden mű gazdasági gépetről!

Szegtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-
készletek

ugyszintén **M A G A N J Á R Ó K** (utimozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

denütt nyerhetünk öntöző vizet, mert nem kell létező malomjogokat sértanunk, és egy új szabadalmazott eljárással nagy folyamvidékeket be a parttól néhány kilométerre olcsón vagyunk ma már képesek megöntözni.

A gépezet szivógázmotorokkal és Petrolin motorokkal oly olcsón dolgozik, hogy a folyokból, lépcsőzetes vízesatornákkal, és kis közbeiktatott motorokkal, néhány kilométer távolságra a vizet köbméterenkint 1—2 fillér kiadásal lehet továbbítani. Egy köbméter víz 10 hektoliter, holott Németországban 1 köbméter öntöző víz értékét 12 fillérre taksálják.

Kiadó esőnek csak olyat mondhatunk, a mely 10 milliméteres. Ez hektáronként 100 köbméter. Ha csak egy elmaradt esőt mesterséges öntözéssel pótolhatunk, és ezzel talán megmenthetjük a termést, akkor a gazdának ez 100 köbméter, hektáronként 100—200 fillérbe kerül.

A mesterséges öntözésnek azonban nemcsak az a célja, hogy a hiányzó esőt pótolja, hanem, hogy egyáltalán több vizet juttasson a növénynek az elpárologtatásra, mint a mennyi eső a felhőkből hull; továbbá a folyó vizekben levő értékes növény tápszereket a termőföld számára aquirálja. Ha a termésmennyiségeket emeljük, akkor az előállítási munka költség csak az öntözésre fordított munkatöbblettel változik.

V. Heinrich bécsi mérnök, (Wien, I. Stoss in Himmel 3.) bírja ezt a szabadalmat, a melylyel az olcsó öntözés megvalósítható.

Az ő szabadalmazott lépcsőzetes vízvezető csatornája, közbeiktatott kis vízemelő motorokkal, abból áll, hogy kis facsatornákat alkalmaz. A válu magassága és szélessége 20—50 centiméter a fővezetékénél (lásd ábránkat). Ezek a váluok oszlopokon vezetvék 1.5 méter magasságban a föld színétől, és 1000 méterre 1 méter eséssel. Minthogy a deszkaváluok 3 oldaluk, bádoggal bélelték, és a szivárgás ellen forrasztva vannak, még a több kilométerre elvezetett legcsekélyebb vízmennyiség sem mehet veszendőbe.

A fővezeték, mely egyenetlen felülettel bíró földön úgy készítenőd, hogy utakon, vasutakon átvezethető legyen. E végből és pedig úgy, hogy kis petróleum motor segítségével az utast alatt elvezetett vizet újra 1.5 méter magasra emeli föl: a honnan tehát újra 1—1½ kilométerre vezethető. Aztán jön megint egy kis közbeiktatott motor, a mely ismétli, ha kell, ezen emelést. Ily módon a vizet télen-nyáron nagy távolságokra lehet elvezetni a nélkül, hogy drága föld vagy kőműves munkákat végezni kellene.

Nincs szükség töltésekre, duzzasztókra, zsilipekre, mert az öntözés vízi barázdák felhasználásával megy végbe. Ez a legolcsóbb módja az öntözésnek. A fővezetékéből lehet a vizet oldalvást vagy kis csatornákkal, vagy vízi barázdákkal juttatjuk rendeltetési helyére.

A fővezetékét bármely mérnök megtudja

csinálni, sőt akármely ács képes vízmértékkel a vezető csatorna oszlopaikat a kellő magasságra állítani, és a vezetés irányát megszabni.

Hogy mily olcsó ilyen berendezés a Brünni königsfeldi gépgyár által készített benzin motorok felhasználásával, azt megvilágítják a következő adatok:

Egy 20 cm. magas és széles csatorna 1:1000 eséssel 24 óra alatt 1000 köbméter vizet továbbít, egy 30 cm. váluóségű 2500 köbmétert, egy 40 centiméter váluóséggel bíró 11,900 köbmétert.

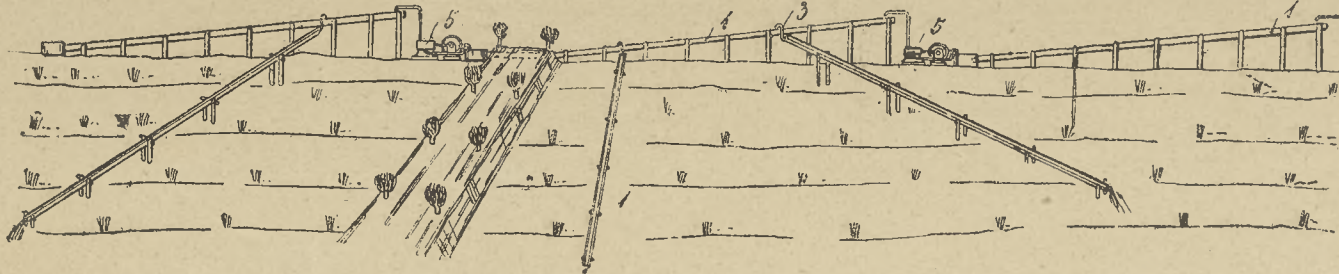
200 nap alatt a 20-as csatorna 380,000 köbméter vizet továbbít, a mi elég 190 hektár, a 30-as 250, a 40-es 1125 hektárt öntözhet meg.

A motorokat a szerint kell beállítani, hogy mily magasságból kell a folyó mederből a vizet kiemelni.

Ha a vízemelési magasság a mederből 3 méter, akkor 3 lóerejű benzinmotor kell, évenként 800 korona üzemeltetési költséggel; ha 15 méter a meder mélység, akkor 10 lóerejű szivómotor kell, évi 1000 korona üzemeltetési költséggel.

A közbeiktatott motorok 2 lóerősek, évi 480 korona üzemeltetési költséggel.

A gépek számára egyszerű bódék is megjárják. A vízvezető válu csatornákat saját regiben készíthetjük, az elágazó vezetéket a földekre és rétekre vízibarázdákkal, avagy itt-ott kurta csatornákkal a gazda maga is elrendezheti.

42-ik ábra. Heinrich-féle öntöző berendezések.

Annyi áll, hogy ez a találmány messze fölötté áll a primitív bolgár kutaknak, úgy, hogy egy nap nem is említhetők, s ha úgy utána gondolkozunk, sok helyen lehetne előnyösen alkalmazni. Nekünk legjobban az tetszik ennél az új öntözési rendszerrel, hogy nem drága, költséges planirozások fölöslegesek. Csak a vízjogi törvény módosítására van szükség, a mely ez időszert a vízhasználat megszerzésének nagy nehézségei miatt, a gazdák öntözési kedvét öntözésekre éppen nem fokozza.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Megengedi-e a cselédtörvény a dohányszárazást az istállóban és az eltöltés alkalmával az izetlenkedést a gazdával.

Intézkedett-e a földmivelésügyi miniszter a legújabb cselédtörvényben arról, hogy a mezőgazdasági cseléd pipázva az urasági istállóban uraságja felé fújhassa a füstöt akkor, midőn a cseléd fizető gazdájával beszél?

Ha erre a törvény engedélyt nem ad, úgy abban az esetben mi erre a gyógyszer, hogy a cseléd fizetőgazdája orra alá ne ereget-

hesse a kapadohány illatát s miképen tiltható ez el?

Többszöri intésemre fizetett cselédem azzal válaszolt, hogy az nincsen a paragrafusokban, hogy a cseléd akkor, midőn gazdájával beszél hosszuszáru pipájából ne dohányozhasson.

K. J.

Kérdés. Árokpatak kitakarításának hiánya miatt okozott kiöntés.

Rétünk közepén egy árokpatak folyik végig. A patak a mi birtokunkon elég mély ágygyal, fenékkel bír; de már az idegen területen, mivel nem takarítják, igen sekély medre van. Ennek következménye, hogy esőzések alkalmával a víz nem tud elég gyorsan lefolyni, és először kiönt az idegen területen, majd mikor jobban összetorlódik, akkor a mi rétünkön is.

Kérem nem-e lehetne esetleg bíróságilag kényszeríteni az idegen terület birtokosát, hogy az árokpatakot ő is rendszeresen takarítsa, hogy ez által a viznek akadálytalan rendes lefolyása legyen. A víz a kiöntés által évenként nagy károkat szokott okozni.

B. D.

Kérdés. Serradella rozsa.

Próbát akarok tenni serradellával homokos földben rozsa szándékozáva azt vetni. A földoltást azonban, a mit előzetesen végezni kellene, nincs módomban teljesíteni, mert nincs környékemen senki, a ki serradellát termelne. Ok ez arra, hogy a serradellát egyáltalán el se vessem, biztos kilátásom lévén ilykép a teljes fiaskóra?

B. J.

Kérdés. A borok derítése vizahólyaggal.

2 év előtt szüret és már 5-ször lefejtett fehér boraim még mindig zavarosak. Ohajtanám vizahólyaggal deríteni. Miként eszközöljem helyesen?

J. P.

Felelet. Az amerikai tányéros borona című kérdésre.

A tányéros borona (ha borona), bár sokoldalú, használható, jó eszköz, még sem Mädchen für Alles. A melyik gyepetörést egymaga el tud munkálni: az igen rossz gyep lehetett. A boronát nem teszi feleslegessé, sőt ellenkezőleg. Hengert azonban sokszor sikeresen, jobb munkával helyettesít. Tarlóhántásra csak lazább talajon, eső után alkalmas.

A tányéros borona a rugós fogu boronával együtt az intenzivebb talajmivelés eszköze. Feladatuk: a talaj durva munkájának elkészülte után a vetés előtt a felületet 3—4" mélységig megmunkálva, a vetőmag kedvező elhelyezésére oly fontos morzsálékos struktúra előállítására. E munkáját más eszközével összehasonlítani sem lehet, annyira kiváló jó. Hibája, hogy a szélső tányérok bakhátba ormozák a földet, a közepén levő rugós kultivátor-fogu pedig barázdát von: tehát utána boronát kell jártni keresztbe. Váltott fogattal 4 ökörrel, 10 munkaórán 8 magyar holdnál nem tudtam vele többet dolgoztatni.

Használható és használata ajánlatos is a mindenkori talajelőkészítések idején őszi, tavaszi vetés előtt, nyári ugarszántásokon, műtrágya, esetleg szórt vetés alátakarására.

A selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és impregnált takarmány-repamagnak manapság sem párja, sem konkurrencziája nincs.

Kapható:

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében **Budapesten.**

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Tavaszbuzza	á K 30
Tavaszcsoz	á K 30
Hannaárpa	á K 22
Duppau zab	á K 24
Tavaszbükköny	á K 17

részben Budapestről, részben vidéki állomásokról szállítva **kitűnő minőségben kapható**

HALDEK

magnagykereskedésében

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítójánál.
Budapest, U. Bálvány-utca 6.

Őszi szántásokba jövő répa és tengeri vetése előtt használni soha sem mulasztom el. Munka közben hánt, fordít, omlaszt, röögöt szét üt, hantot farag. Széleset fog, szaporán halad. A maga helyén jó gép.
Horváth János.

Felelet. *Magfogás luczernáról* című kérdésre.

Magtermesztés után a luczerna sarjadzóképesége meglehetősen gyengül, élettartama megrövidül, miért is magtermesztésre rendszeren a kiszántásra kerülő, bár ritkuló, de nem gyomos luczernást szokták felhasználni, annak is a második kaszálását. A mikor a hüvelyek megbarnultak és a magvak sárga színt nyertek, akkor érkezett az aratás ideje. A magluczernát kezdetben rendszeren, majd apró petrencékben kell szárítani. Cséplése könnyű dolog. Kat. holdankint a luczerna állása szerint 100—200 kg. magtermésre lehet számítani.
Legány Ödön.

Felelet. *Körtetermelés homokos földben* című kérdésre.

Panaszkodik kérdező, hogy homokos földű kertjében a törpe körtefák nem jól diszlenek. Óhajtja tudni, miként mozdíttassék elő mesterségesen jobb fejlődésük. Tapasztalati tény, hogy a körte az agyagot szereti, de azért a homokos földön sem kell lemondani termeléséről. Ennek egy módja van. A gazdag istállótrágya és a meszezés. A kert földjét a körtefák környezetében quadratölenként 25 kiló istállótrágyával és 2—3 kg. égetett mészszel kell ellátni, föltéve, hogy a homok szeme márgás. Még pedig télen, február—március hónapokban van ennek az ideje. Arra is kell vigyázni, hogy a törpe körtefák ne sülyedjenek le gödrükben, mert akkor sem teremnek. Ennélfogva az ültetésnél a lehető magas ültetésre nézzünk, számítva a föld sülyedésére.
P.

Felelet. *Galandférgek tyukokban* című kérdésre.

Porezius a legutóbbi lapszámban a páfránygyökeret és a kamalát ajánlja. Előbbinek azon tulajdonsága van, hogy gyakran valulási tüneteket, utóbbi pedig leggyakrabban hányingert idéz elő.

Tapasztalataim szerint a legjobb galandféreg-hajtószer a frissen törött »arecca-dió«, melyből ¼ grammos pillulák alábbi recept szerint 2—3, ½ grammosak 4—6 hónapos és 1 grammosak 7 hónapos—1 éves tyukok részére az adag. A recept a következő: 50 gramm arecca-porhoz annyi vaját és lisztet adjunk, hogy a massa jól összeálljon. Ezen massa 5 részre osztandó és egy-egy részből 10 pillula készítenünk, a mi megfelel 50 drb grammos pillulának. Kisebb adagok 1—1 pillula kisebbitésével jönnek létre.

Az arecca éhgyomorra adandó. 5—6 órára reá a baromfi megitatandó és lágy eleséggel

megetetendő lesz. A mint az areccát megkaptam, az őt teljesen besötétítendő, mert különben a világosság mellett a férget a baromfi ujjal megeszi. Az alom a felsőprés után okvetlenül elégetendő, az őt desinfcizálendő. A baromfi 2—3 napig újból szabadon hagyandó és 2—3 nap után az arecca-kura övintézkedés szempontjából újból megkezdendő. Ezt a leghatásosabb kurát mindenkinek a legmelegebben ajánlom, mert a legtöbb és legmodernebb pepinertelepeken ezt legsikeresebben használják.
Kubinyi Béla.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolgok megyében. E hó 9-iki tudósításomban már jeleztem a jótékony esőt és azt, hogy még több is várható, ami be is következett, amennyiben e hó 8, 9, 10-én három napon át 25 milinél több csapadékunk volt. Ki is kelt szépen minden elvetett tavaszi a répa kivételével, a melynek szintén egyenletes kikelése, mivel 14—15-iki éjjel és 15-én reggel néhány mili esőt ismét kapván, mielőbb várható. A tavaszi vetések tehát ezidőszert kielégítően mutatkoznak. Nem így van azonban a buzával. A buza nem eléggé gyarapszik. Megérzi a silány vetőmagot és kelése közbeni száraz januári hótakaró nélküli téli hideget. A mult heti három napon át tartó csapadék után egészében üdőbbnek látszik ugyan a buza, de ha közelebb vizsgáljuk a táblát, sokkal inkább fejlődik a buza között levő dudva, mint maga a buza növény. Korai még a buzának áresése, mert a valóságban gyakorlati ember előtt annak kinézése ezidőszert nem valami nagyon biztató. Jásznagykunszolgok megye. 16/IV. *N.*

Személyi hir. *Serfőző Gézát*, a Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyei gazdasági egyesület titkárát azon kitüntetés érte, hogy Ő felsége neki a Ferencz József tiszti keresztjét adományozta. Szívvel örvendünk annak, hogy a királyi kegy egy érdemekben gazdag férfiut ért. A pestmegyei gazdasági egyesület mindenkor az ország első megyéjéhez méltó tevékenységet fejt ki s ennek a legnagyobb része a fáradhatatlan titkár működésének köszönhető. Fogadja szerénységünk részéről is kitüntetés alkalmával az őt méltán megillető elismerést, illetve csatlakozásunkat mind azokhoz, kik e derék férfiú érdemeit mint magán- és munkás emberét szeretni és becsülni megtanulták.

Rapaics Radó emléke. A vizsabályozás terén elévülhetetlen érdemeket szerzett Rapaics Radó, a földmívelésügyi miniszter nemrégiben elhunyt államtitkára. A viztársulatok, élén a

Tiszavölgyi Társulat, mozgalmat indított, hogy közadakozásból a köztisztviselők példányképeinek s egész hivatali működésében a vizsabályozás ügyéért lelkesen fáradó hívének sirja fölé díszes siremléket állítsanak. A gyűjtést a Tiszavölgyi Társulat középonti bizottsága vette kezébe, s most Darányi Ignác arról értesítette a társulatot, hogy a földmívelésügyi miniszterium tisztikara mély érzéssel indult kimagasló néhai tagjának emléke megörökítéséhez, s a kebelében gyűjtött 4438 koronát küldött a földhitelintézetbe, mint a mely az emlékére összegyűlő közadakozások kezelésére vállalkozott. Rapaics monumentális siremlékét ez év halottak napján fölállítják.

A szeszankét folytatása és befejezése április hó 11-én következett. Volt elég pro és contra. A Guelfek és Ghibellinek harcához hasonlít az ipari és mezőgazdasági szeszgyárak e harca.

Szabó István orsz. képviselő egyenlő kontingenst kíván mindkét résznek, *Kohn Hugó* a mezőgazdasági szeszgyárak kontingense és az északi megyék sanyaru helyzetével foglalkozik.

Hegedüs Loránd dr., a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatója, azt hiszi, hogy ugy az ipar, mint a mezőgazdasági szeszgyárak visszautasítják Pallavicini örgrófnak azt az elméletét, hogy a kontingens a törvény által egyszerűen megszüntethető és kárpótlás nélkül elvehető legyen. A gyümölcs-pálinka-főzést illetőleg egészen természetes kívánság, hogy az ipari és a mezőgazdasági üzemek egyenlő elbánásban részesüljenek. A maga részéről Rubinek Gyulának ama szavaira tér vissza, hogy 1917-ig elő kell készítenünk Magyarország önálló gazdasági berendezését és ennek Rubinek szerint az az előfeltétele, hogy az ipari szeszgyárak megszüntetessenek. Fölhívja a kormány figyelmét arra, hogy ilyen módon, ilyen tendenciák mellett nemcsak, hogy az önálló vámterületet nem fogjuk előkészíteni, hanem valóságos iparvisszafejlesztési akeziót indítunk meg, úgy, hogy ha ezek az áramlatok érvényesülnek, tíz év múlva távolabb leszünk önálló gazdasági berendezésunktől, mint most vagyunk. Szólok nem habozik kimondani azt, hogy bár a kormány a mult évben a legtágabb iparfejlesztési törvényt meghozta, ennek a törvénynek eddig nincs hatása és hatása nem is lesz mindaddig, a mig oly iparelleses áramlatok érvényesülnek, mint a milyenekkel itt találkozunk.

Wieland Artur a szesztermelők egyesületének egyhangu megbízásából azt kéri, hogy a második pontra nézve a mezőgazdasági szesztermelők mostani kontingense minden

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

egyedül nézve maradjon meg, az a 140,000 hektoliter pedig, melyvel csökkenni fog a kontingens, tisztán az ipari gyáratól vonassék le.

Wekerle Sándor dr., miniszterelnök kijelenti, hogy az ipari szeszfőzők kontingensének redukczióját kompenzáció nélkül senki sem kívánja. Előre kijelentem — így szólt — azt az elvi álláspontomat, hogy kompenzáció nélkül a redukczióba bele sem mennek. E meddő vitatkozás helyett czélszerűbb volna, ha a szakkérdésekre méltóztatnának felelni. Eljárásunkat illetőleg, mert egy ilyen nagy tanácskozásban, a melynek az a célja, hogy minden kívánság kifejezésre jusson, a kérdést megoldásra juttatni nem lehet, azt a kérést intézem a tisztelt szakértekezlethez, hogy egyrészt a mezőgazdasági szeszgyárak, másrészt az ipari szeszgyárak szűkebbkörű bizottságot küldjenek ki, a mely azután az itt felhozott eszméket újabban megfontolván, bizonyos megállapodást igyekezzen létrehozni. Most méltóztatásuk szakszerűen nyilatkozni ezekre a dolgokra és személyes reflexióktól tartózkodni. Vannak itt igen fontos dolgok, a melyekre nézve az általános kívánalmat meg kell ismerni. Én tehát arra kérem a felszólaló urakat, hogy lehetőleg röviden, az egyes pontokra nézve adják elő észrevételeiket.

Kohn Gábor a budapesti kereskedelmi és iparkamara kiküldötte a szeszipar fojtogatását látja a gyáripar megszorításával, Baumel Sándor (Gyümölcsleparlók Orsz. Egyes.) a gyümölcs-szeszfőzés megkönnyítését propagálja, Hirsch Ödön az apasztás egyenlő arányát pártolja, báró Ghillány Imre a mezőgazdaság összességének újabb 10 évi felosztási kötétséggel kéri a kontingens megállapítását. Lederer Arthur, Scitovszky Tibor (keresk. miniszterium), Máriássy Mihály, Malcomes Béla báró, Polyok Ferencz (Horvát-Szlavon mezőgazd. egyesület és keresk. és iparkamara), Tompa Artur, Elek Ernő, Fischer Zsigmond, Engl Hugó, Engel Henrik, Kuffner Károly báró, Braun Géza, Bossányi Endre, Haas Ignác, Papp Géza, Bösörmenyi Oszkár dr., Simkovits Ottó dr., Moskovits Miklós, Farkas Imre, Schwarz Jakab, Molnár Lajos részben a gyáripar, részben a mezőgazdaság érdekei mellett felszólalásai után az elnöklő pénzügyminiszter a vitát befejezte és albizottság kiküldését kéri: 3 ipari szeszgyáros, 3 mezőgazda és 1 horvátországi kiküldött személyében, a kik a következők: Az ipari szeszgyárosok részéről Leipziger Vilmos, Linczer Imre és Moskovits Miklós dr. A mezőgazdasági érdekelttség részéről Rubinek Gyula, Rónai Ernő és Bujánovits Gyula.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök kijelenti, hogy a javaslatokhoz képest az említett urakat, és horvát részről is egy urat fogunk az albizottságba meghívni.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete Bujánovics Sándor udvari tanácsos elnöklésével a Köztelken tar-

totta meg évi rendes közgyűlését. Az elnök melegen üdvözölte a közgyűlés tagjait, azután Jeszenszky Pál bemutatta az ügyvezetői jelentést az 1907. évről. A jelentés kiterjeszkedik a gazdatiszti jogviszony szabályozására, a nyugdíjügy rendezésére és a gazdatiszti internátusra. Az egyesületnek most 1005 tagja van, a vagyoni helyzete teljesen kielégítő, 21 esztendő óta több, mint negyvenezer korona segítséget osztott ki. Az egyesület vagyona megközelíti a százezer koronát. Az állást keresők számára folyton emelkedik. Landesz Béla, Máday Izidor, Darányi Béla és Pironkay Béla felszólalása és az elnök fölvilágosítása után a közgyűlés a jelentést tudomásul vette és elhatározta, hogy a tagyűjtésre széleskörű akciót indít. A közgyűlés azután Jeszenszky Pál ügyvezetőt az igazgatói címmel ruházta föl. Bemutatták a számvizsgáló-bizottság jelentését az 1907. év zárószámadásáról és az egyesület vagyoni állapotáról. A közgyűlés elfogadta a jelentést, a fölmentvényt minden irányban megadta és megállapította az egyesület alapszabályai értelmében kilépett tagokat a választmányba és újra megválasztotta a számvizsgáló bizottság tagjait, jegyzőkönyvi köszönetet mondva nekik. A közgyűlés azután a betérjesztett indítványokat tárgyalta. Köszönetet mondott Máday Izidornak, a ki a gazdatiszti szervezkedés kiegészítését javasolta. Kodolányi Antal indítványára a közgyűlés a nagyváradi káptalannak köszönetet és elismerést szavazott a gazdasági üzemből behozott perezentuális rendszerrel a gazdatiszti osztály erősítésére szolgáló intézkedésért, a mi egyúttal a mezőgazdaság emelése is. Ezzel kimerítve lévén a napirend, Bujánovics Sándor a közgyűlést berekesztette. Azután a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozó nyugdíjintézete tartotta meg közgyűlését.

A Magyar Szesztermelők Országos Egyesülete szokásos évi közgyűlését Széchényi Géza gróf elnöklésével most tartotta meg. A közgyűlést megelőzőleg igazgatóválasztmányi ülés volt, a melyen Zorád István egyesületi titkár jelentette, hogy a szesztermelői tanfolyam kormánysegítség tárgyában a szakminiszterhez kérvény intézendő, hogy a m. kir. pénzügyminiszter fogyasztási adó szaktanácsába Bujánovics Gyula, az egyesület alelnöke, póttagul pedig Lonkai Ármint küldött ki. Bujánovics Gyula alelnök jelentette, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert jubileuma alkalmából az egyesület nevében üdvözölte.

Kedvezőtlenül intézte el a pénzügyminiszter a szesz szállítási apadások tárgyában beadott kérvényt. Ebben a tárgyban Molnár Imre dr., a pénzügyminiszter jelenlévő kiküldöttje, kimerítő és szakszerű fölvilágosítást adott. Ezzel kapcsolatban elhatároztatott, hogy a vasuti szállítás közben keletkező hiányok orvoslását egy fölterjesztésben a kereskedelmiügyi minisztertől kérelmezni fogják. Az igazgató választmányi ülés után az évi közgyűlés megtartására került a sor. Goldfinger Gábor, a számvizsgáló bizottság elnöke előterjesztette az egyesület 1907. évi zárószámadásait, a melyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. Az alapszabályok némely pontjának módosításához a közgyűlés jóváhagyólag hozzájárult. Azután a számvizsgáló bizottság megválasztása következett, a mely után az 1908. évi költségvetést a közgyűlés változatlanul elfogadta.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesülete ma délután tartotta rendes közgyűlését a vármegyei székház nagytermében. A napirend előtt Fazekas Ágoston alispán, mint a közgyűlés hivatalos elnöke, szép beszédben üdvözölte az egyesület nagyérdemű elnökét, Keglevich Gábor grófot. Nem csatlódott a vármegye gazdaközönsége, midőn Károlyi Sándor gróf örökébe a vármegye gazdasági egyesületi elnökségére őt választotta meg, mert tíz év. alatt vármegyéje köz- és mezőgazdasági érdekeit önzetlen, nemes munkássággal viszi előre. A közgyűlés lelkes óvációja mellett Keglevich Gábor gróf meghatottan mondott köszönetet a megemlékezésért.

Azután Gulner Gyula főispán közölte Darányi földmívelésügyi miniszter leiratát, a melyben értesíti az egyesületet, hogy Serfőző Géza egyesületi titkárt ő felsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Majd a közgyűlés áttért a napirend tárgyalására. Az egyesület működéséből kiemeljük, hogy nyolcz helyen háziipari tanfolyamot és több községben népies gazdasági előadásokat rendezett. Az egyesülettel szerves összeköttetésben 22 gazdakör működik. A mezőgazdaságról és mezőrendőr-ségről szóló 1894. évi XII. törvényzikk revíziójára gyakorlati alapon nyugvó javaslatokat tett. A mezőgazdasági érdekképviselő törvényes uton való szervezetének előmunkálataiban az egyesület tevékeny részt vett és javaslatokat dolgozott ki. Az állattenyésztés előmozdításában is élénk tevékenységet fejtett ki az egyesület. A jelentést, valamint az egyesület vagyonáról szóló kimutatást, a mely készpénzben és követelésekben 82.244 korona 58 fillért tüntet föl, a közgyűlés tudomásul vette. Bejelentették továbbá a közgyűlésnek, hogy az igazgató-választmány Darányi Ignác dr. földmívelésügyi minisztert minisztersége tíz éves fordulóján táviratilag és küldöttségileg is üdvözölte, a mit a közgyűlés élénk helyesléssel és a miniszter éltetésével vett tudomásul.

Keglevich Gábor gróf elnök indítványa került ezután tárgyalás alá, a mely a gazda-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek idei első sorozata f. é. július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti tehérpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A Bór- és lithion-tartalmú, természetes es vasmentes

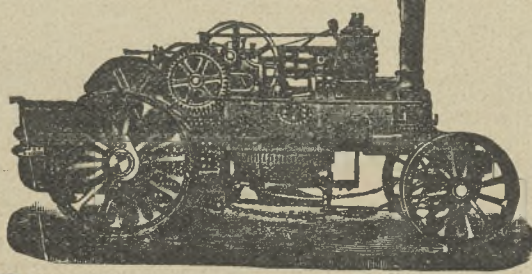
Salvator-forrás

kötő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és községnél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Szinye-Lipócsi Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

Boroszló Budapest

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

közönség tömörítését czélozza és egy, a vármegye által megteremtendő közgazdasági alapra vonatkozik. A közgyűlés az indítványt lelkesedéssel tette magáévá és ezzel a közgyűlés véget ért.

Kwizda-féle Restitutió-fluid lovak részére. A ki a lovak inait erőltetett használat mellett épségben akarja megtartani, annak nagyon is ajánljuk a Kwizda-féle Restitutió-fluid alkalmazását. Minden használat után, miután az inakat szalmával jól megcsutakoltuk, dörzsöljük a ló lábát térdtől csüdíg jól Restitutió-fluiddal s aztán pólyázzuk könnyen be, — ez egyszerű és mégis igen hathatós szer — hogy az inakat frissen és feszesen tarthassuk. A Kwizda-féle cs. k. szab. Restitutió-fluidnak lovak részére, tehát egy jókarban tartott istállóban sem volna szabad hiányoznia.

Olesó és czélszerű kerítések. Ma már mindenki tudja, hogy legolcsóbb és legczélszerűbb kerítési anyagnak a sodronyfonat tekintendő. Ezen a téren szinte versenytárs nélkül áll egy magyar találmányu fonat, mely könnyű kezelhetőségénél és páratlan czélszerűségénél fogva nemcsak idehaza, hanem a külföldön is mindjobban tért hódít. Ez a fonat egész Európában, valamint az Egyesült-Államokban szabadalmilag védett, horgonyozott sodronyból készült »Hungaria« fonat, melynek kizárólagos gyártója Haidekker Sándor sodrony-szövet-fonat és kerítésgyára (Budapest, VIII., Üllői-ut 48/15.) Ezen országszerte jó hírnévnek örvendő czég a magyar ember találmányát és a magyar ipar dicsőségét hirdető Hungaria-fonaton kívül igen szép kivitelű vasszerkezetű sodronyfonatos kerítéseket, közönséges gépsodronyfonatokat és ezen szakmába vágó minden más munkálatokat a legutányosabb árak mellett a legzolidabb kivitelben készíti. A városligeti tó fenekének betonrozásánál is 16.000 m³ Hungaria-fonatot alkalmaznak, melyet e fonat kizárólagos készítője, Haidekker Sándor gyára szállít. Illusztrált árjegyzék és költségvetés díjtalanul küldetik.

APRÓK.

A fák conserválása. Franciaországban Ed. Henry nagyon kimerítő tanulmányokat végzett arra nézve, hogy miként lehet a puha és keményfát conserválás útján tartóssá tenni. Henry nagyszabású kísérletei oda concludálnak, hogy a carbolineum bele hatolt a puhafákba a nélkül, hogy gőzhöz vagy sajtoláshoz fordulni kellett volna. Ezt a fa szövetének megbarnulása demonstrálja. Hogy például földbe ásandó oszlopokat carbolineummal conserváljunk, nem kell csak a földbe szánt részt carbolineummal telt kádba tenni és nyáron 24 óra alatt az impregnálás teljes. Még gyorsabb az impregnálás, ha a carbolineumot 60 C°-ra melegítjük. Trágyában vagy dus televényben az ekként impregnált fából 3 esztendő alatt alig változtak a fenyők, ellenben a tölgyfa és nyárfa erősen elkorhadtak. A kísérletekből kitűnt,

hogy lysol, antinonnine, fluorsav nem képesek a fát conserválni. Ellenben a carbolineum, a kátrány és microsol erős conserválók. A carbolineum hatására nézve jellemző, hogy egy nedves helyre lefektetett carbolineumba áztatott fenyődeszka 20 év múlva is ép volt, ellenben a próbára mellette levő nem impregnált fenyődeszka már 5 év múlva elkorhadt. Ép ily tartóság voltak a carbolineummal bemázolt léczkerítések is. A bányákban a tárnafákat a padlógomba szokta megtámadni, minek folytán gyorsan elpusztultak. A carbolineumban egy napig áztatott gerendák sértetlenek maradtak éveken át. A padlógomba ellen impregnált fák, kitűnően állották a sarat, úgy akkor ha carbolineummal, mint akkor, ha microsollal vagy antinonninnal lettek telítve.

Buza keresztezések. A francziák magtenyésztő állomásán nagyszabású keresztezéseket végeznek Rommelin és Scribaux, az institut agrinomie tanárai buzákkal. A főczél, a mit kitűztek, az edzettség, télálló képesség, rozsdamentesség stb. elérése, a mesterséges keresztezés révén. Az 1891-iki évben, midőn a francia buza kifagyott, az elzászi piros buza volt az egyedüli, mely kifogástalanul kiállotta a telet. Ezt keresztezik a bőtermő, de nem fogyálló Bordeauxval; az angol scheriffet a Riétivel. A Riéti nagyon korán érő és bőtermő olasz buza, s mivel Róma vidékéről, egy paradus völgyből származik, a rozsdá végkép nem fog rajta. Ugyancsak a Japhet, és a Riéti keresztezésével előbbi korábban érővé akarják tenni. A Rousillont ismét a Riétivel keresztezik, hogy a besülesi hajlamot mérsékeljék, a megdőlési hajlammal együtt. Ugy látszik, hogy az olasz Riéti buzában található fel a legtöbb jó tulajdonság, a mit a buzákban keresünk.

A vadrepcze, helyesebben vadmustár irtása nitrogénmészszel. Mint tudjuk, a vadmustárt 10%-os vasgálicz-oldat permetezésével irtják a tavasziakból. Most azt írja a német birodalmi gazdasági egyesület hivatalos közlönye (Mittelungen der D. L. S.), hogy hektáronként (egy hektár = 2780 négyzetöl) 70 kg. mész-nitrogént szórva el a zabra a mustár úgy elcsenevész, hogy nem megy semmire; a zabot is megviseli, de az egy kis eső után újra magához jön és buján fejlődik, megszabadulva ellenségétől. A nitrogénmész a heretalyigával szórják el. De elszórás előtt finom rostán kell áttereszteni, mert összeáll.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A husvét hetében még majdnem olyan élénk ség uralkodik a magvak forgalmában, mint a legerősebb évad idején. Mindenki még husvét előtt birtokában akar lenni magvainak és csak fokozott erőfeszítéssel teljesen meg lehetett felelni az ebbeli követelményeknek. Vörös lóhere. Ama rohamos irányzat, melylyel február és márczius havában sok és nagy megrendelések bonyolítottak le, okozták, hogy az elsőrendű minőségű készletek most már igen megfogytak és ezeket is csak felemelt árak mellett lehet adni. Luczerna. A rengeteg kereslet e lefolyt héten is még folytatódott, mindamellett van még készlet és a rendeléseknek még eleget lehet tenni. Takarmányrépamag. Az impregnált

magra irányuló rendkívüli nagy kereslet szakadatlanul tart, lehet hogy azon okból, mert sokfelé beszűntették a cukorrépatermelést, ama gazdaságokban tehát a répaszeletek hiányzanak. Fűmagvak. Az angol perje ára némileg hanyatlott, más fűfélék, mint Dactylis, Poa, Festuca pratensis ára igen szilárd. Bükköny lekerült a napirendről, ára csak névleg jegyeztetik, minthogy semmi kereslete nincs Muharmag. Az erre vonatkozó rendelkezések e lefolyt héten lényegesen megszaporodtak és ennek folytán szilárdabbá vált az iránya. Baltaczim. Ebből már csak magas csiraképességű hámozott mag kapható és pedig nagyon redukált áron.

Jegyzések nyers árúért 100 kilónként Budapesten:

Vöröslóhere	200—210 K.
Vöröslóhere nagy arankás	175—185 »
Luczernamag, világos szemű	190—200 »
Luczernamag, barnás szemű	180—185 »
Nyulzapuka	150—155 »
Biborhere	36—40 »
Baltaczim hámozott	74—76 »
Tavaszi bükköny	14—15 »

Szesz.

A szeszüzletben a forgalom e héten igen élénk volt és szilárd bécsi kontingens nyersszeszjegyzések, továbbá az élénk kereslet folytán a szeszárak drágábbban zárulnak.

Elkelt: finomított szesz adózva nagyban 163—163.50 K., adózatlanul 64—65 K.-ig vidéki és Budapesti finomítottoktól.

Élesztőszesz adózva 162 K.-ig, adózatlanul 63 K.-ig kelt nagyban.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre 54 K kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről igen gyér a kínálat és miután a vételkedv élénk, a kínált tételek drágábban 58—59 koronáig találtak vevőre. Uj kampagnéra 2 K jegyzésen alól vannak vevők.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59—60 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	163—164 K
Finomított szesz adózatlan	64—65 »
Élesztőszesz adózva	161.50—162 »
Élesztőszesz adózatlan	62.50—63 »
Denaturált szesz	54—55 »
Nyersszesz adózva	161.50—162 »

Készáru-tözsde 1908. április hó 17-én.

Fajta	100 kilogramm középső ár Budapestén		100 kilogramm középső ár Budapestén			
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig		
Buza:						
Tiszavidéki	75	21.55	21.95	79	22.20	22.75
"	76	21.75	22.15	80	22.30	22.85
"	77	21.95	22.30	81	—	—
"	78	22.05	22.45	—	—	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	22.20	22.35
"	76	21.45	21.85	80	—	—
"	77	21.55	22.05	81	—	—
"	78	21.75	22.15	—	—	—
Pestvidéki	75	21.30	21.70	79	22.05	22.45
"	76	21.50	22.00	80	—	—
"	77	21.50	22.10	81	—	—
"	78	22.85	22.25	82	—	—
Ánsági	75	21.35	21.75	—	—	—
"	76	21.60	22.20	79	—	—
"	77	21.75	22.15	80	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Ósókai	75	21.55	21.95	—	—	—
"	76	21.75	22.15	—	—	—
"	77	21.85	22.30	—	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Rész elsőrendű új	—	—	—	—	18.90	19.10
középmínőségű (új)	—	—	—	—	18.90	19.10
Árpa (takarmányárú, elsőrendű)	—	—	—	—	13.30	13.60
" másodrendű	—	—	—	—	12.90	13.20
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	—	15.40	15.60
középmínőségű (új)	—	—	—	—	14.70	14.90
Tengeri belföldi	—	—	—	—	12.65	12.75
" román v. bolgár	—	—	—	—	—	—
Repcekapozta	—	—	—	—	—	—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

! Utólréhetetlen teliesítésben és könnyű járásban!

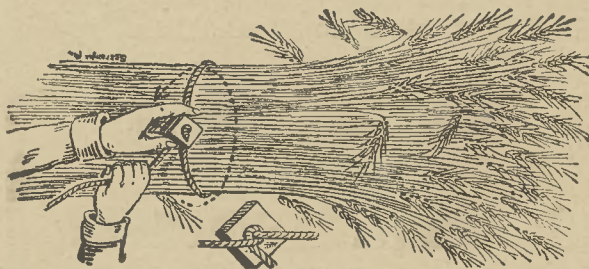
Uj gabona-
aratógép
„Handy“

Szénaforgatók — Lógereblyék

Uj fűkaszálo „Darling“ kedvence minden tulajdonosának, zolidabb az amerikai gyártmányoknál. ▽

UMRATH és TSA BUDAPEST, V. KER., Váci-körut 60. szám.

Gőzeséplőkészletek 12 HP-ig. — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

Egyetemes kéve-gyorskötők

leolcsóbb árban azonnal szállítanak.

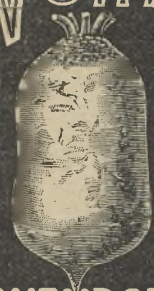
Nagy választék mindennemű gazdasági kötélárúban.

HELLE O. műszaki kötélverőárú gyár POZSONY.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

UJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVITOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMEELÉS
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRSAS BUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÜT 76.
HELLER MÓR, BPEST.

A szőlő trágyázása.

Írta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Gyakorlati útmutató arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megrendelhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, **Budapest, IV., Múzeum körút 7.**

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kévekötő-aratógépek
Marokrakó-aratógépek
Kaszálógépek, Gyűjtőgépek a

Deering-félék.

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kitűnő **aczélekeit, kapáló- és töltőgető-ekéit** és más egyéb legtokéletebb **talajmivelő eszközeit és gépeit.**

Mind Ezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzlete

Budapest, V., Váci-körút 52.

ELADÓ

bognárszerszámfa
uradalmi készítésű.

- 4000 drb bükkfa **keréktalp**, kinagyolva egy és két talpat kiadó darabokban. Egy talpnak való ára **40**, két talpnak való ára **80 fillér.**
- 4000 drb **cserfa kerékküllő** drb-kint **12 fillér.** — Továbbá

mezei vasuti talpdeszka

1500 darab mult évi készítésű tölgy- és akác-fából fűrészelve 110 hosszú. 20 széles és 5 cm. vastag méretben, darabonként **80 fillér.** — Ajánlatok kéretnek

Paál Viktor

urad. számtartóhoz **Zalaszentgrót.**

Gőzgép-tulajdonosoknak

ajánlom szabadalmazott kosárbetéteimet, melylyel a legrosszabb esetben is tisztán lehet minden terményt kicsépelni. — Prospektust kívánatra küld: **Bajzáth Ignác, Székelyhídon.**

Ia Jutakévekötél

□ fával legolcsóbban **Dobrovits Lászlónál**, kévekötőgyár, **Pozsony-Ligetfalu.** Sürgőnyezim: **Dobrovits Pozsony Ligetfalu.**

Eredeti Felső-Innthali és Montavonni

tenyészállatokat és fejsteheneiket (tuberkulózis menteseket) előnyösen közvetít s a vásári és árszabványviszonyok felől a t. vevőknek szívesen ad felvilágosításokat: **Anton Hell, Imst, I/Tirol.**

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok **erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a**

Brázay KINCSEM-FLUID

KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló **külföldi** szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kiprobalant anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai, polgári- és versenystállókban.

Kapható: **gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben**, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán czégnél Budapest.

1 üveg ára **2.50 kor.**, 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással **24 kor.**

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

Bordói por

amint azt úgy a külföldi mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A feokendőket nem ronja!** A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!

A **lisztharmat** legbiztosabb gyógy- és óvszere a **Dr. ASCHENBRANDT-féle**

Rézkenpor

mely a szőlőt egyttal az **antraknózis** ellen is megvédi. A porok áral Budapest:

50 k.-gos zsákban kgrm.-kint	bordói por 72 fillér
10 és 5 " " "	bordói por 76 " "
2 " " "	bordói por 77 " "
50 kg.-os zsákban kgrm.-kint	rézkenpor 45 fillér
10 és 5 " " "	rézkenpor 49 " "
2 " " "	rézkenpor 50 " "

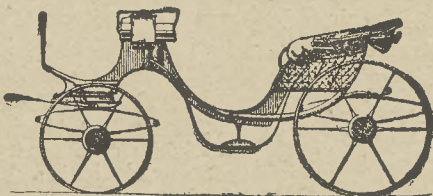
Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becséreltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyisint mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilázia)** vagy:

Az Osztrák Bányá- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapest, IX. kerület, **Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám** kéretnek.

A szőlő trágyázása.

Írta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona.

Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék.

Megszerezhető a

„**Gazdasági Lapok**“ kiadóhivatalában **Budapest, IV., Múzeum-körút 7.**

Ha évente
15 huzásban
akar résztvenni, akkor rendelje meg alant felsorolt 4 darab
eredeti sorsjegyet:

- 1 drb Konvert. Jelzálog sorsjegy legközelebbi huzás április 25-én
- 1 drb Olasz vöröskereszt sorsjegy legközelebbi huzás május 1-én
- 1 drb Jósziv sorsjegy legközelebbi huzás május 1-én
- 1 drb Pesti Hazai Takarékpénzt. sorsj. legközelebbi huzás június 5-én

Évi össznyeremény
3 millió 600.000 korona

Főnt felsorolt eredeti sorsjegyek 36 havi 10 korona 50 fillér, 30 havi 11 korona 80 fillér és 24 havi 14 korona 30 filléres részletfizetésre kaphatók meg. Egy részletnek postautalványon hozzánk való beküldése után azonnal megküldjük a sorozatot és számokat tartalmazó részleteket (törvényes okmányokat) azonnali játékkal, mely szerint az összes nyeremények a vevőt illetik. — A huzás eredményéről mindenkor értesítést küldünk. Az összes részletek befizetése után ezen értékpapírok a vevő korlátlan birtokába mennek át, aki azokra még 32—70 évig játszik, mely idő alatt minden sorsjegy nyer.

Általános Bank Részvény-Társaság
Budapest, VII., Erzsébet-körut 39. sz.

BÁRDOS és BRACHFELD

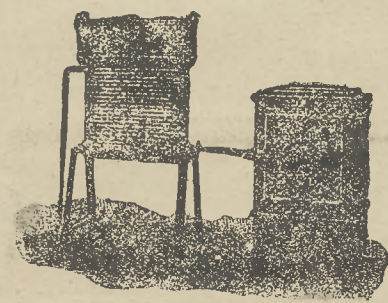
műszaki és villamossági vállalat
BUDAPEST
VI., Gyár-utca 23. szám.

Villamossági osztály:
Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére.
Ajánlat ingyen és bérmentve.

NINCS

többé a szállítás miatt megsavanyodott tej.

3—4 C° mélyre hűtéssel, só nélkül, az új önműködő, bármely csőhűtőhöz kapcsolható, mélyen hűtő generatorral.
Jurányi és Wolfram
tejgazdasági eszköz gyár
Wien, XX/2., Pasetti-Strasse 29—31.
Prospektus ingyen és bérmentve.

Kocsigyártás.
Budapesti kovacs- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsernok Szövetkezet
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Ismert bőtermő
„Lapusnyaki” magtengeri, cső közepéről morzsolva 100 kilónként 24.— korona, géppel morzsolva 16.— korona. Sütvényes homokba nem való. **Lapusnyaki Uradalom**, posta Hunyaddobra.

Gyümölcsészeti Lexikon.
1500 cím alatt 400 képpel, gyakorlati alapon foglalkozik a gyümölcsészettel. Évenként 4 füzet jelenik meg. Megrendelhető füzetként vagy egész évi 4.— K előfizetéssel a szerzőnél, **Eötvös Lajos, Tarczal** (Zemplén m.)

Külföldi pénz

Magyarországi birtokokra csak
1,000.000
koronától fölfelé
bármily mennyiségben
5% amortizációval együtt a megbecsült érték felére, gyors elintézésel kapható.
Conversiók is eszközölhetnek.
Csak közvetlen megkeresők forduljanak „L. 607.” jegy alatt a Gazdasági Lapok kiadóhivatalához.

Világhírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmértaliga kapható Stádel gépgyárában, Győrött.

GAZDÁK
figyelmébe!
= 50% =
olcsóbb,
mint bármely más világító anyag a

pyroleum
= világitása =

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**

Számos elismerő levél nálam betekintható. Próbaküldemények 2 korona utánvétel mellett. Kiváratra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab
BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca 28

Elsőrendű magyarfajú Erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfajú **Erdélyi ökörborjúk**

minden időben nagy választékban kaphatók
ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt.
(Szolnok-Doboka megye.)

KUTSZIVATTYUKAT „DIADAL”

és szivattyukat minden egyéb célra szállítanak

GYŐZŐ BÉLA és TÁRSA
szivattyú- és moskandó-speczialisták
Budapest, V., Báró Atzél-u. 3.
A Vízszínház tőszomszédságában.

Szőlőoltványok:

hiányok pótlására
2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve, ezre 100 ft. Telepítésre gyökéres zöldoltvány ezre 80 ft. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 ft.

Ősoltványok:
Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 ft.

Mind Riparia Portallra olta a következő fajokban:
Fehér borfajok:

Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling.

Vörös borfajok:
Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon.

Csemegefajok:
Fehér és piros Chasselas, Passattuti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb.

Sima Rip. Port. I. oszt. 10 ft
" " " II. " 5 "
Gyökéres " " I. " 16 "
" " " II. " 10 "
" " 2 éves gyökerű 18 "

Hazai nemes vesszők sima 10 K, gyökéres 30 K a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget válllok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom.

Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

Hegyi bor:
Fehér hectoja ... 10.— K
" pecsenyebor... 56.— "
Siller ... 50.— "
Vörös ... 60.— "
50 literen felül.

Székely I. József
Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

Spárgagyökér,
korai argenteuili, biztosan csírázó, gyönyörűen fejlett, hároméves, száza 280 fillér, ezre 24 korona. Csomagolás önköltségen. Utánvétellel szállítja Irmakert, Nagykanizsa.

Olajpogácsa

45% protein és zsírtartalommal, waggonvételnél bármely állomásig bérmentve, a legutánosabb árban özv. Guttman Jakabné és Fiai cégénél Nagybecskerek.

Remek szép duppai **vetőmagzabot**

ajánl métermázsánként 20 koronáért ab Bánffy-hunyad vevő zsákjaiban, dr. gróf Bánffy Miklós zentelkei gazdasága. Kiváratra mintát küld Nagy Sándor intéző, Zentelke, u. p. Bánffy-hunyad.

Gyümölcs-oltványok,

gazdasági és díszfák árjegyzék szerint. Akácfa-csemete ezre 1—6—10—15 korona, gleditschia csemete ezre 8—10 korona. Boros rózsa 2—3 éves vadrózsára ümlesztett erős példányok 10 drb 1.— korona, 25 drb 8.— korona. Árjegyzék ingyen.

Ötvös Lajos és Társai
kereskedelmi kertészete
Tarczal (Zemplén m.)

Tenyésztójasok.

szabadban tenyésztett fekete amerikai Minorkák a 6000 márkáért Amerikából importáltak. „Champion Victor” kakas és kintőri tojók származékai, gyönyörű óriási példányok. Megtermékenyítés és frissességért kezesseg vállaltatik. Darabja 50 fill. **Vodicka Tobitschau** (Mähren.)

Tenyésztójasok

90% megtermékenyítésért felelős vállalatik Legmagasabb díjazott, nagy udvarok és kifutókban tisztán tenyésztett törzsek, u. m.: Fekete és fehér Minorka, Plymouth-R, hamburgi arany (u. n. óriási fácszántyúk) fehér és fogsúlyszinű olasz és Faverolles tojások drbja 40 fill. Fehér és ezüst Wyandotte, óriási fekete rózsa-taraju Minorka (amerikai ujdonság), fehér Orpington és világos Brahma-tojások darabja 50 fillér. Óriási pekingi kacsojások drbja 60 fillér. Amerikai óriási Bronz-pulyka-tojások drbja 1.20 K. Ezüst gyöngytyuktojások drbként 40 f. **Geflügelhof Smržitz** (Mähren.)

Fajtojások!
Reitter Oszkár

főkapitánynál kaphatók I. rendű fajtiszták, Angliából hozatott törzsek utáni **Fehér Orpington** tojások darabja **Sárga Orpington** } **70 fillér.**
Pekingi kacsa

Rázásmentes biztos csomagolás taladákban ingyen.
Angol emdeni ludak, fehér és sárga orpingtonok, pekingi kacsa készletben.

ALLAMI NAGY ARANYÉRMEK!
Győzelmi díjak számos hazai és külföldi legelső és legnagyobb kiállításokon. Tojásokat tavaszi szállítására most már előjegyezhető!

Bérbeveendő

esetleg kedvező feltételek mellett megveendő 30—40 holdas, a főváros és közvetlen gyorsvonati állomás mellett fekvő kisbirtok. 5—6 szobás lakóház felülettel; 10—15 hold park nem akadály. — Ajánlatok: **Gazdasági Lapok szerkesztősége** Budapest, IV., Múzeum-körut 7. szám.

Házfedő nádat

200—250 cmtr hosszúságban és oca 50—55 cmtr körméretű kérvékben ajánlunk Kéthely állomáson átadva és waggonba rakva kévénkint 10 fillérért. Megrendelés esetén waggononkint 150 K előleget kérünk.

Csáki és Tsa Betéti Társaság

mennyezet-nádfonat és üveg-hüvely gyár
Kéthely (Somogy m.)

Az 1904. nov. 22-iki 33.200-as számú

tolókerekes vetőgépek beállító eszközehez

vevők vagy szabadalmat bérlők kerestetnek. Kérdések a szabadalom tulajdonosához: **Koppitz Adolf-hoz, Obersdorf (Oest-Schlesien)** intézendők.

Prairie királyné tengeri, bőtermő 100 kgr.	16 kor.
Putyi tengeri, piros, korai, 100 kgr.	18 "
Székely tengeri, sárga, legkorábbi, 100 kgr.	20 "
Magyar kincs vetőburgonya	100 kgr. 7 "
	1000 " 60 "
	5000 " 250 "
	10,000 " 450 "
Amerikai dió-, szil-, kőris-sorfák 100 drb	70 "
Pekingi kacatozás tuczatja	6 "
Olaszemdeni libatozás tuczatja	24 "
Bronz pulykatozás tuczatja	12 "
Fehér és fekete Orpingtontozás tuczatja	12 "
Magyar üszők, 1-2 évesek, élőkilonként	80 fillér
Magyar üszők, 2-4 évesek, élőkilonként	70 "
Magyar igásökrök darabja 5 1/2 mm.	500 kor.
Magyar bikák	600-1,600 "
Lámpa nélküli, melegvízfűtésű keltetőgép 130 tyuktojásra	120 "

Gróf Teleki Arvéd

uradalmában

posta, távirta, vasut: **Koncza.**

KOBLINGER
GYULA
 PHOTODUPLICATION-
 MŰINTÉZET.
 BUDAPEST, VII.
 Cséngeri-utca 22.
 Készít Clichéket, Művek, Folyóiratok, Árjegyzékek és hirdetésben részére TERVEN PHOTODUPLICATION-ALAPRA SZERKEZTETVE

Eladó raczka-bárányok.

A Gróf Bánffy-féle bonczhidai és zentelkei többször díjazott tisztavérű fehér raczka-juh tenyészetéből eladó lesz f. évi május hó elején kb. 800 darab számfelteti választott jerke- és kosbárány. Érdeklődőknek felvilágosítást ad **Vajna István** bonczhidai (posta, távirta és vasut helyben) és **Nagy Sándor** zentelkei (posta, távirta és vasut Bánffyhunjad) uradalmi tisztartó.

Jóminőségű földbérletet

keresek 250-300 holdig, Vas-, Somogy-, Zalamegyében, erdő, rét, legelő megjelöléssel, Faluban, vagy ahhoz igen közeli, tisztességes lakással; vasutálomás közelében, lehetőleg jó és elegendő gazdasági épületekkel, októberi átvétellel 10-12 évre. Ajánlatok 814. szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Diszfenyőket

(Coniférák)

Legjobb ültetési idő április-május.

Árjegyzék kívánatra.

Száz

legérdemesebb, a sötétzöldtől az ezüstös kék- és aransárgáig változó színezetű fajban drbkint 40 fillértől 40 koronáig. Ugyisint mindenfajta erdei tüllevélű facsemetéket, lombfacssemetéket, diszbokrokat, rózsákat, gyümölcsfa-vadonczokat, élősövényeket, fajburgonyát és magvakat ajánl

Faragó Béla
 cs. és klr. udv. szállító
Zalaegerszegen.

Az ERDELYI
KERESKEDELMI TÁRSASÁG
FODOR és TÁRSAI
 megbízásokat elfogadnak

jármós ökrök, tinók, sertések, juhok, tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon: 311.

Uradalmakban,

gazdaságokban elhullott állatok bőreit, t. m. marhabőröket számbörnek, ló- és csikóbőröket kocsifedél, illetve ülésbörnek, disznóbőröket nyereg vagy ülésbörnek feliben, esetleg jutányos díjért **Marsal János** timár iparos

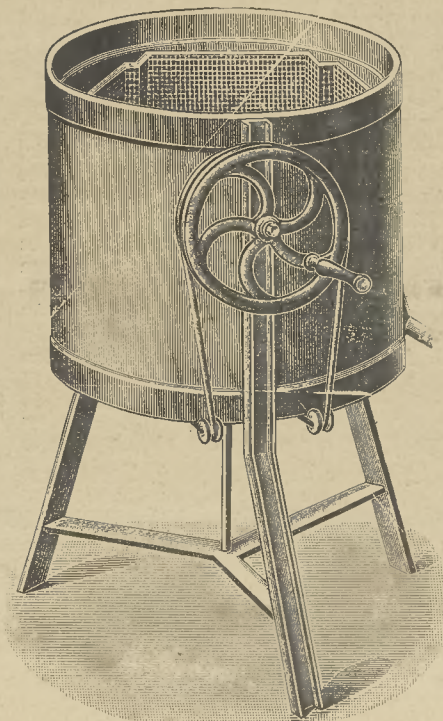
Szarvas, Békés megye.

A HELLER-féle 'KING'

gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép. az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban! A „King” kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyuk teljesen tömör sárgarézről készültek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King” tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és elmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifertőtlenít. Kimerítő prospektus 302. szám alatt a magyarországi vezérképviselőtől: **Waidl Emil Budapest, VIII., Népszínház-utca 23.** kérendő. **Pontos munkateljesíténiért szavatolunk.** — Prospektus ingyen és bérmentve.

Méhészetben szükségelt összes eszközöket

robbanásmentes edényeket, hirdetési táblákat és minden e szakba vágó árú gyárt a

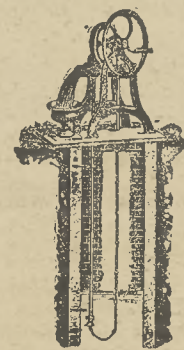
Magyar fémlemez ipar R.-T.
Budapest
 Erzsébet királyné-ut 57-59.

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR

RACK G. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/b.

Telefon: 95-37. — Sürgőnyezim: Lánczkutgyár Budapest Thökölyut.

LÁNCZKUTAK

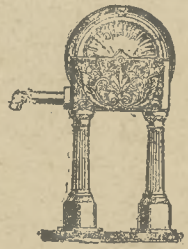

HUNGARIA
 nyitott lánczkut

a legmodernebb javított szerkezettel, osövek rézből, láncz czínezett acélból. — Gummi könnyen kieserélhető.

Minden mélységre alkalmas.

Nagy munkaképesség. Könnyü járás.

DIANA
 zárt lánczkut

Polgár Sándor

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kőtszerész

BUDAPEST,
 VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhetők orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök. Gummiárak, Suspensorium, irrigator fecskeszők stb. legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott **Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök-kötők.** — Valódi francia különlegességek (övzserék). Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve (Fenti címre ügyelni tessék.)

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

Vető-, evő-burgonya.

Topinanbur	1000 kg.	60 K;	10.000 kg.	500 K
Paulsen Juli	1000 "	60 "	10.000 "	500 "
King Edward	1000 "	70 "	10.000 "	600 "
Topor	1000 "	60 "	10.000 "	500 "
Kifli	1000 "	60 "	10.000 "	500 "
Abundance		1000 "		100 "
Centenary		1000 "		100 "
Solanum Commersioni Violet	100 "	80 "		
Eldorado Findley	100 "	80 "		

Zeman János, Nádszeg (Pozsonymegye).

MALACZOKAT nagyobb számban vesz Epstein Lajos Nagybitte.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:
Budapest, VII., Garay-utca 6-8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőz-útcsatlakozások, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönbön kőszőn, olaj- és petróleum-váladákból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőagyag-csővek raktáron.

HIRDETMÉNY.

A Budapesti közuti vaspálya-társaság

XLIII-ik rendes közgyűlése

f. évi április hó 29-én délután 3^{1/2} órakor a társaság igazgatósági épületében Budapesten, V., Lipót-körút 22. szám alatt fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentésének előterjesztése és erre vonatkozó határozat; előterjesztése az 1907. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság jelentésének s ezekre vonatkozó határozat; az osztalék megállapítása, határozat a felmentvény megadása tárgyában.

2. Előterjesztés a határozathozatal a X. és XI. engedélyokirati függelékben engedélyezett építési és üzletberendezési költségeknek kötvények által való fedezése tárgyában.

3. Részvényesek által beadott következő indítványok a) az alapszabályok 29., (28), 57. és 58. §§-ainak módosítása tárgyában; b) az alapszabályok 13., 15., 20., 24., 27. és 40. §§-ainak módosítása, valamint a munkák és anyagok mikénti beszerzése tárgyában; c) a Budapesti helyi érdekű vasutak részvénytársaság, a Budapestvidéki vasut részvénytársaság és a Budapest-Ujpest-Rákospalotai vasut részvénytársaság zárszámadásainak egy rendkívüli közgyűlés elé való terjesztése tárgyában.

4. A választmány megválasztása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapszabályok 15. és 20. §§.) egyaránt a társaság részvényei és illetőleg érvényes jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letétben van; 20 darab részvény, vagy érvényes jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszorítással azonban, hogy 50 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbízásból.

Felhívatnak tehát a t. o. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtának, miszerint czímlevelüket, a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó év május hó 1-én lejárt is, szám- és névjegyzék kíséretében bezárólag folyó évi április hó 25-ig az igazgatóságnál (V., Lipót körút 22. sz.) hétköznapon, vasár- és ünnepnapon egyaránt délelőtt 9-12 óra között, térítvény mellett, letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejűleg az előterjesztendő árszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz. A letétbe szükséges nyomtatványok a társaság pénzügyi szakosztályában díjmentesen kaphatók.

Budapest, 1908. április 7.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— kor.	
Tartalékok	764.760.16 "	
	Összesen: 2,735.104.16 kor	

1901. évi fölösleg 90.349.— kor.	1904. évi fölösleg 72.488.23 kor
1902. " " 59.782.26 "	1905. " " 61.730.60 "
1903. " " 109.331.73 "	1906. " " 39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban része stílnék és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Párisi világiállítás „Grand Prix“ 1900. Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80.

Az udvari istállóknak, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknak több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten, VI., Király-utca 12. VI., Andrassy-ut 28.

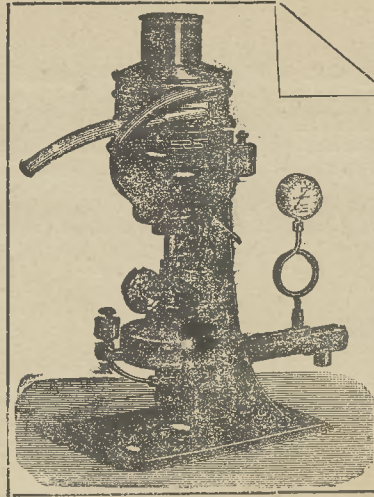

ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep: VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok kézi és erőhajtásra

40-2000 ltr óránkénti munkabírással. Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek gyártása. Tejgazdasági telepek berendezése és átalakítása. Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!
!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vizmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vizmentes lótarakokat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Arany érem Szeged 1899

Arany érem Budapest 1899

Arany érem Pozsony 1902

hydraulikus sajtoért.

Hydraulikus sajtók

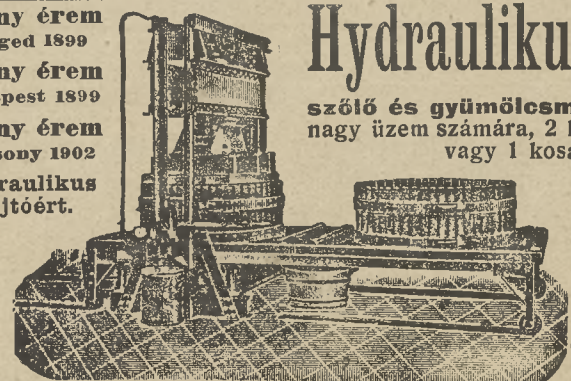
szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy üzem számára, 2 kitalható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tetemes számban üzembe helyeztetett.

Gyártanak és szállítanak jóállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS, II/1. különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejében kéreknek.

Vétel és kölesön, uj és egyszer használt

mag-gabona-burgonya-faszén-gyapju

ZSÁK

kazal-repce-behordási-rostaalj-waggon

PONYVA

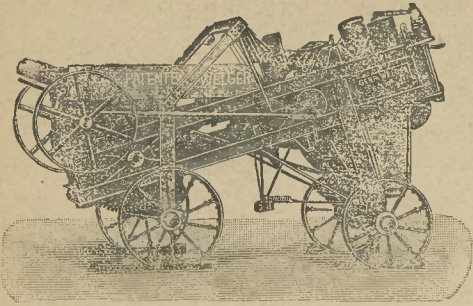
Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokrócok, HUNGARIA kettős kézi kévekötélek faviggel.

NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utca 10.

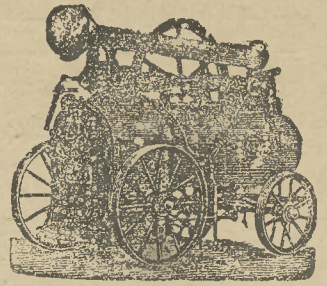
Zsák- és ponyvagyar, kölesöntézet. Vétel, eladás és cserélés.

Sürgőnyczim: NAGELA BUDAPEST.

Vidéki telefon: 35-92.

GÉPVÁSÁR

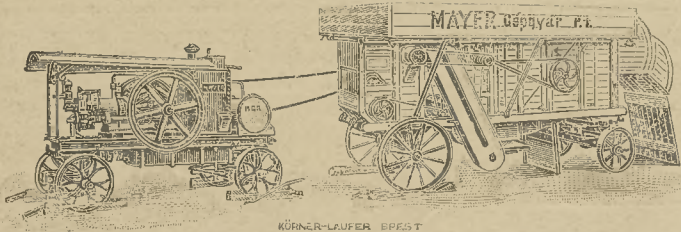

Ajánlható beszerzési források.

MAYER GÉPGYÁR

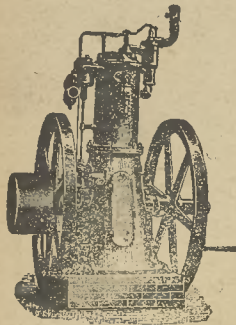
vas- és fémöntőde részvénytársaság

SZOMBATHELY—BUDAPEST, VI., Váci-körút 61. sz.

KÖRNER-LAUFER BÉPÉST

Malom-építészeti, motor-osztály, mindenemü gazdasági gépek gyártása. Hazai gyártmány. Kitűnő munka. Kedvező feltételek. Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

Takarmánykamra-berendezések Reformatormotorral.

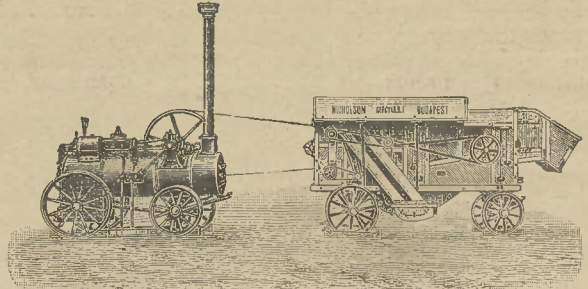
Kívánatra saját rendszerünk szerint vízvezetéki és villanyvilágítási üzemmel kombináljuk.

Olcsó üzem! Teljes üzembiztonság!

Néhány referenzia: Turonyi Biedermann-féle uradalom Mozsgó, Turonyi Biedermann-féle uradalom Eendrőcz, Turonyi Biedermann-féle uradalom Okorág-Kárász, lovag dr. Floch-Reyhersberg Alfréd gazdasága Szódrákos-Csörög-Göd, bezerédi Bezeredy Andor gazdasága Ménfő, Rójtóki Bauer Antal gazdasága Bódé, u. p.

Ajka, Győri dr. Kautz Gyula gazdasága Györgyháza, u. p. Börny, Sg. Segesváry Ödön gazdasága Iklád-Domony, dr. Schwarcz István Kis-Szántó, u. p. Bors, Milotai gazdaság Milota, u. p. Tisza-Ujlak. — További felvilágosítással és ajánlattal **SIGNER F. és R. mérnöki vállalat, Budapest, V., Rálmán-utca 15.**

„NICHOLSON” gépgyár részv.-társ. BUDAPEST, VI. ker., Váci-út 17. szám.

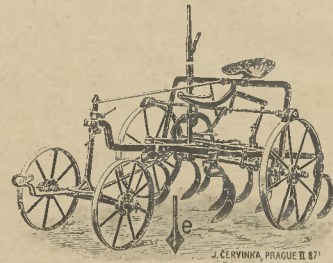
Ajánlja saját, hazai gyártmányu **gőzmozgonyait, cséplőgépeit, szalmakazalozóit, herefejtőgépeit, „Gloria” páros soru és tolóhenger rendszerü „Nemzeti” sorvető gépeit, legújabb rendszerü váltva forgatható „GÖZEKÉIT” 10” mély szántásig; valamint egyéb gazdasági gépeit.**

Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

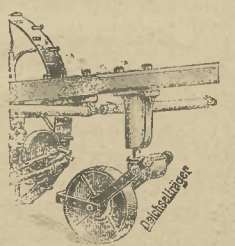
JOHANN ČERVINKA, PRAG II. HAVLIČEKPLATZ No. 26.

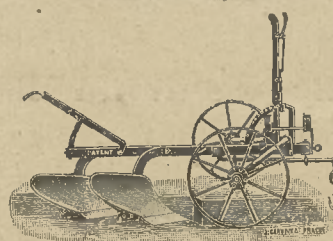
J. ČERVINKA, PRAGUE II. 871

J. ČERVINKA, PRAGUE II. 871

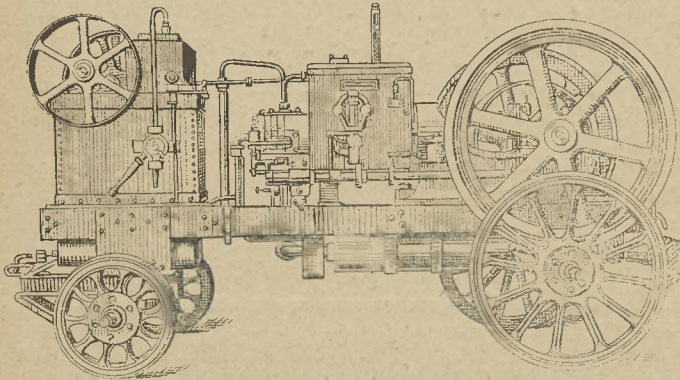
Preis 20 Kronen.

Offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, vorzügliche massive Stahl-Kultivatoren mit amerikanischen in Oel gehärteten Stahlfederzinken, patentierte Deichselträger zu Mähmaschinen, wie überhaupt zu Maschinen mit schwerer Deichsel und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Eredeti

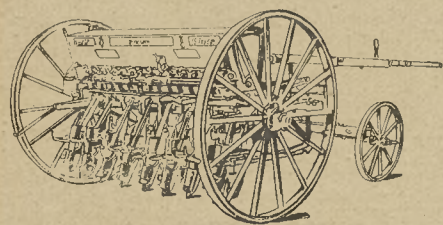
„OTTO”

-féle lokomobilok, benzín- és szivógáz-motorok.

Kényelmes fizetési feltételek.

SZÜCS ÖDÖN

Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Szab. alsó- és felső-kiömlésű eredeti Praener gyártmányu

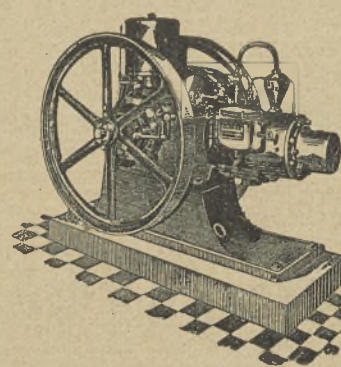
„Kincsem”

vetőgépek, kukoricza és répa vetésére legalkalmasabbak.

„Knotek”-féle arató- és fűkaszaló-gépek. Első rendű anyagból, tökéletes szerkezettel, várakozáson felüli munkateljesítményvel. A continens legnagyobb aratógépgyárából.

Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

CLIMAX és ECLIPSE

nyersolaj-motorok és lokomobilok.

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra

Nincs robbanási veszély, se pénzügyöri ellenőrzés. — Elsőrangú referenciák.

BACHRICH és TÁRSA motorgyár
Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota

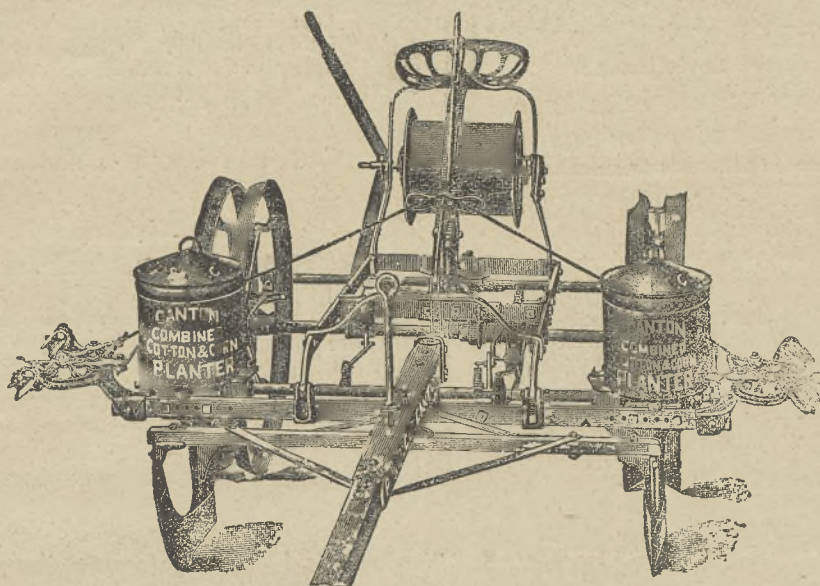
TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„Senior”

automatikusan 24—28—32 angol hüvelykben négyzetben ültet, kivánság szerint 2—4 szemet fészkenként.

„Senior”

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„Senior” tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior”

munkaképessége sorköz és táblahossz szerint, napi 7—10 m. hold egy pár könnyű lóval és egy kocsissal.

„Senior”

magyar gazdaságokban 1907. évben körülbelül **200 példányban** kitűnő eredménnyel dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak.
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen.
Ungar Lajos urad., Ómoraviczka.
Deutsch Sándor gazd., Valkány.
báró Podmaniczky Endre urad., Kelebla.
báró Hammerstein R. urad., Pusztasárl.
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor.

Mc Cormick Harvesting Machine Comp.

.. Chicagó, U. S. A. ..

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

Referenciák:

gróf Eltz-féle urad., Vukovár.
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó.
báró Kemény József urad., Marosnémeti.
gróf Andrássy Sándor urad., Szigetvár.
Csóka uradalom, Csóka.
Plukovits József gazd., Csantavér.
Deutsch Adolf gazd., Nagybogdány.
Gergely Károly gazd., Gyömrő.

ACZÉL EKÉK.

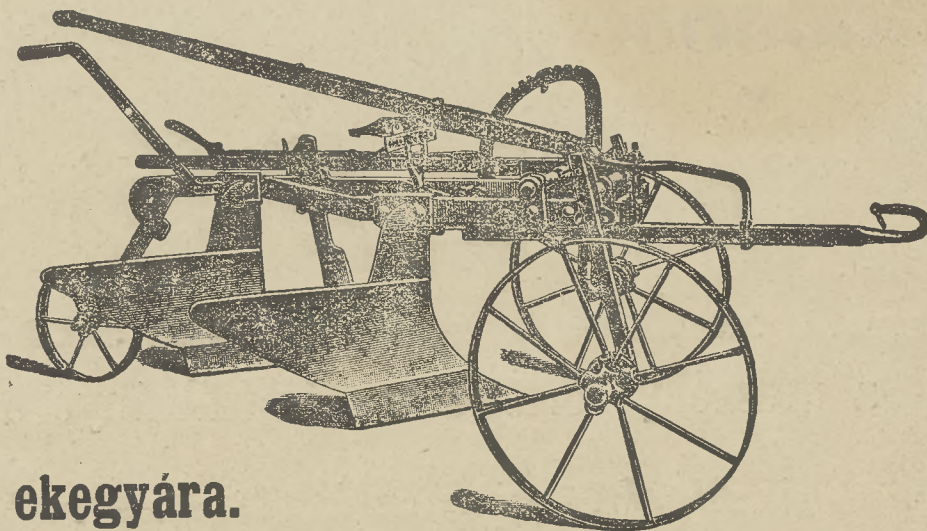
Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból, pánczél aczél kormányokkal, tégely-aczélból készült ekefejjel

egyed-egyetemés és többvasu ekéimet,

valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

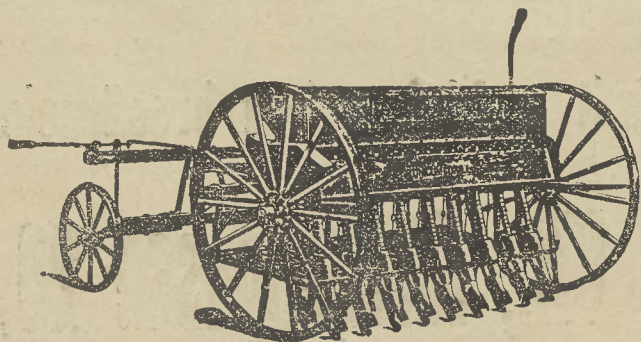
Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.**

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL”

vetőgépek iránt gazdatársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==
hajlandó vagyok elvállalni; épügy
mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

Mindenféle

Szivattyúk

házi és nyilvános használatra, gyári és ipari célokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.

ISTÁLLÓ - VEZETÉKEK.

Mérlegek

legújabb és javított rendszerűek.

Szivattyúk és Mérlegek

tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és „Garvenswerke” Bécse II.,
* főiroda: Handelsquai 130.

Mintatelep: Wien I., Schwarzenberg-Strasse 6.

Arjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldetnek.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és czeментből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, czeмент-födélcserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem-berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb

Nagy fehér nemesített Jorkshire fajsértés.

Vevőimet van szerencsém az uton tudatni, hogy becses rendelkezéseiket most megújítani kérem, miután a vész elmúltával az állomány teljesen rendben van. Jelenleg készletben van 3 hónapostól kezdve 1 éves koczák és kanok. Továbbá eladásra kerül több százeletti

2 és 3 éves tenyészkozza látható hasasállapotban, suly szerint napi árban. Ezekre előjegyezni szükséges. — **Berni törzstenyészetemből** van csak 10—12 hónapos bika. A tenyészetek orsz törzskönyvelve vannak, és az eddigi kiállításokon I. díjat nyertek.

ECKSTEIN FÜLÖP LUGOS, bolduri gazdaság.

PÓTLÁSÁT

20—40 munkás erejének szolgáltatója
a meszelő, fertőtlenítő és kátrányozó gép.

Mint gyümölcsfa-, növények-, szőlő- és komló-permetező is használható. Különböző árak és minták. Legkitűnőbb bizonylatok a föld minden részéből. *

Már 10.000 példány van az ipar- és mezőgazdaságban használatban. * Legújabb magas kitüntetés: Grand Prix Brüssel 1907. *

Kérje költségmentes megküldését a 246. számú brosürnek.

Rudolf Krása Wien VII., Kirchengasse 29.